



CIM. 4338

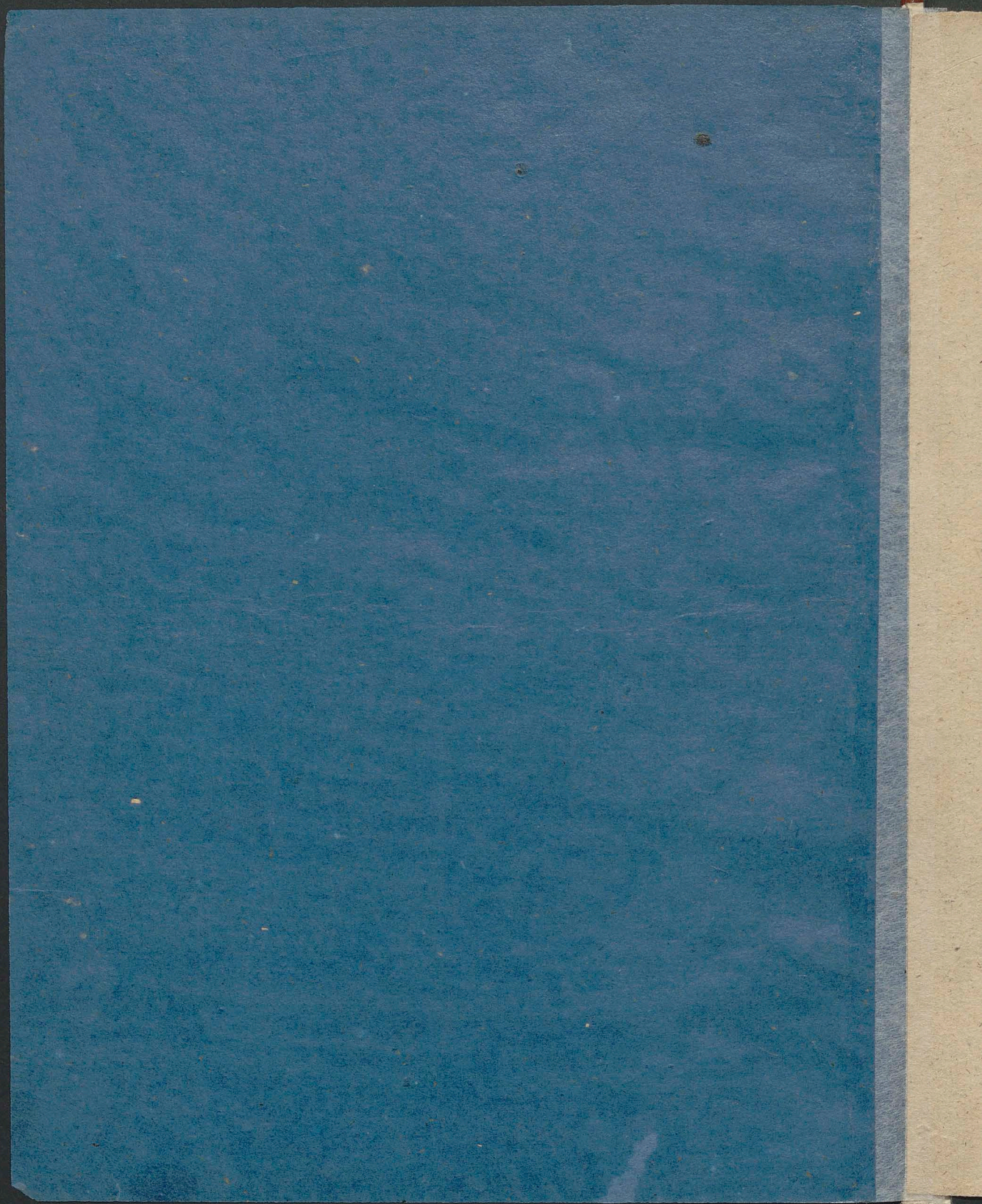
M. a. g.

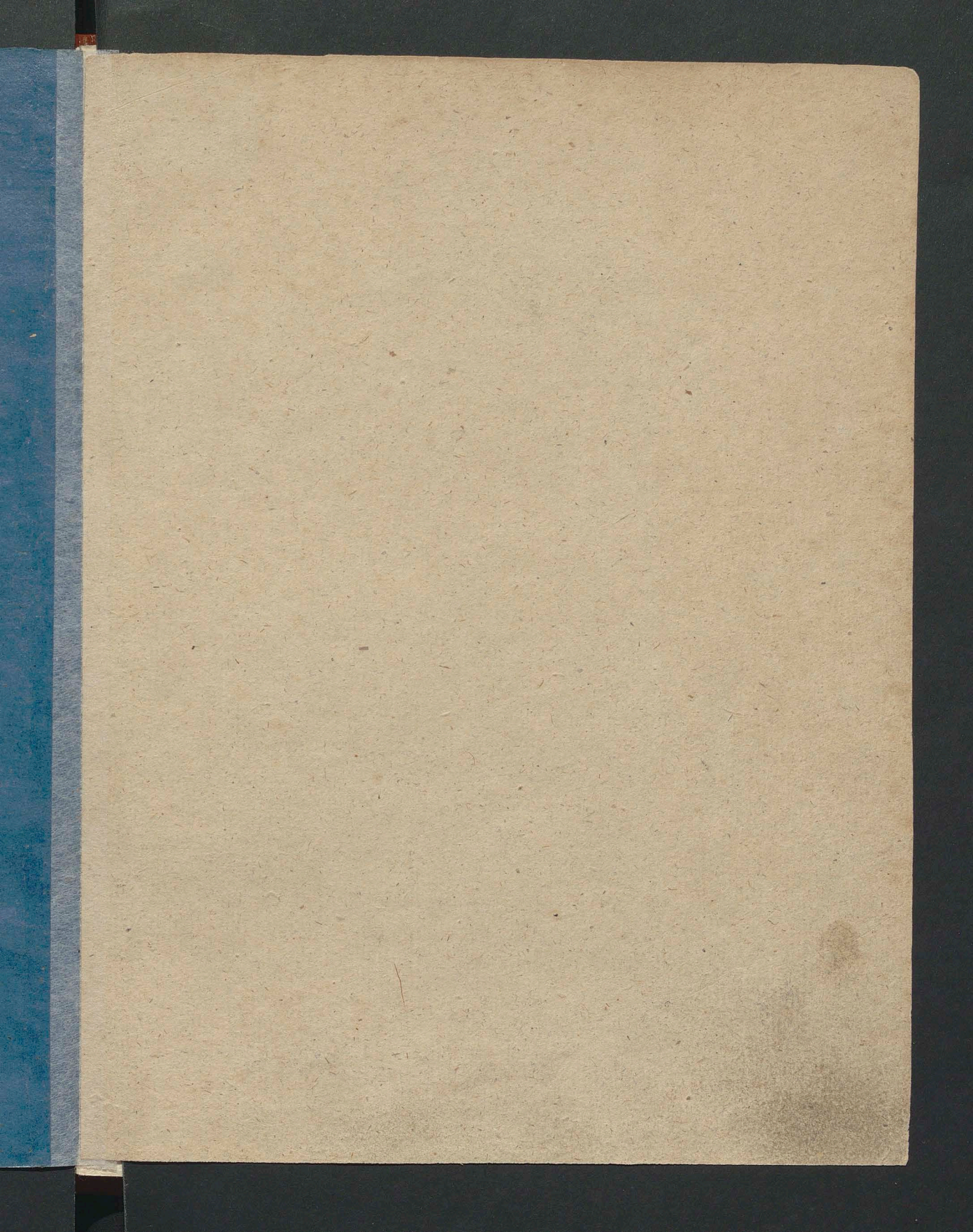
R. XIX. 13 e

Musica.

Ixtuki pichne № 155.

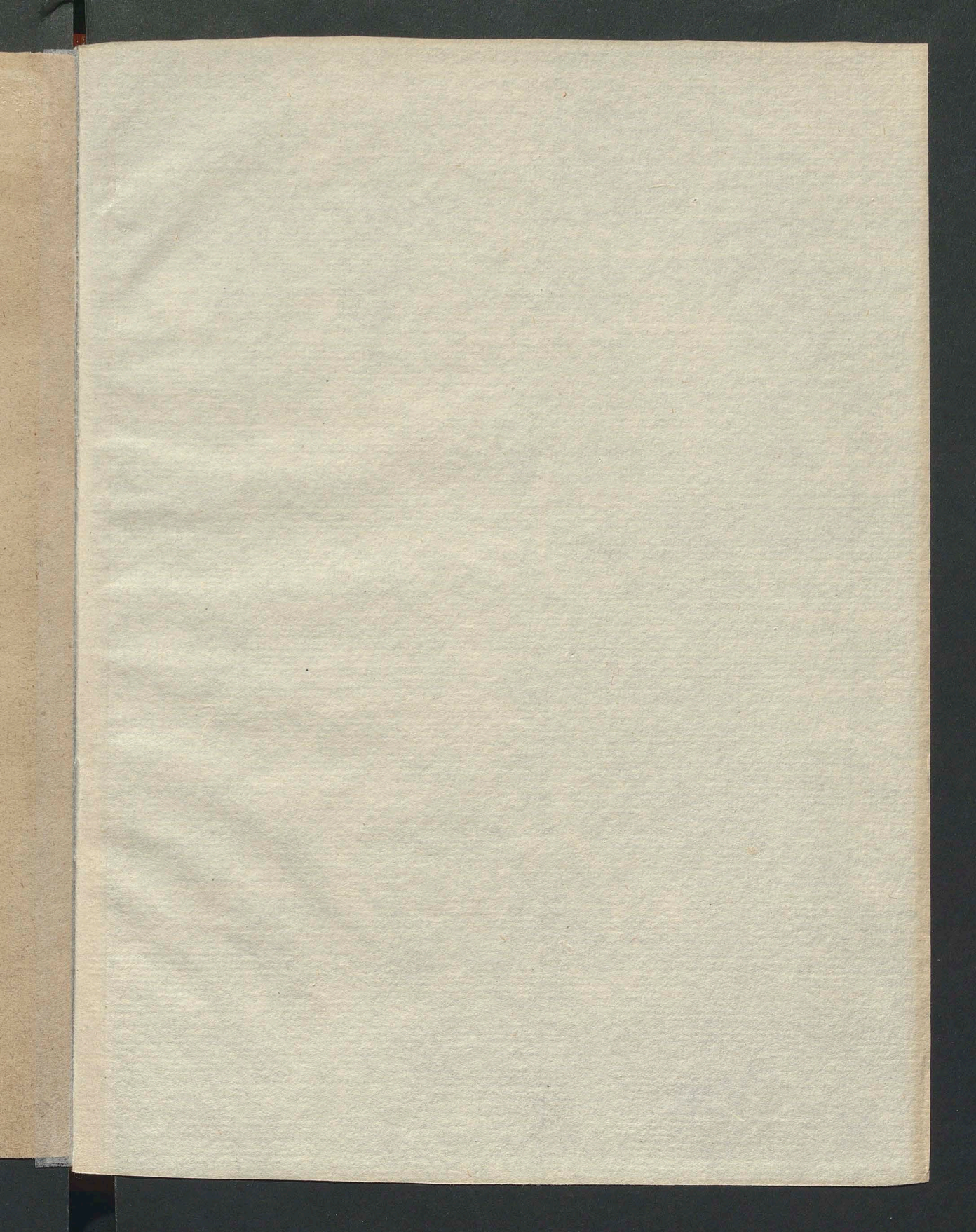
Monetari Steph: Epithoma utriusque Musicæ
præticæ. Cœc. flor. Wnglor. s. a.

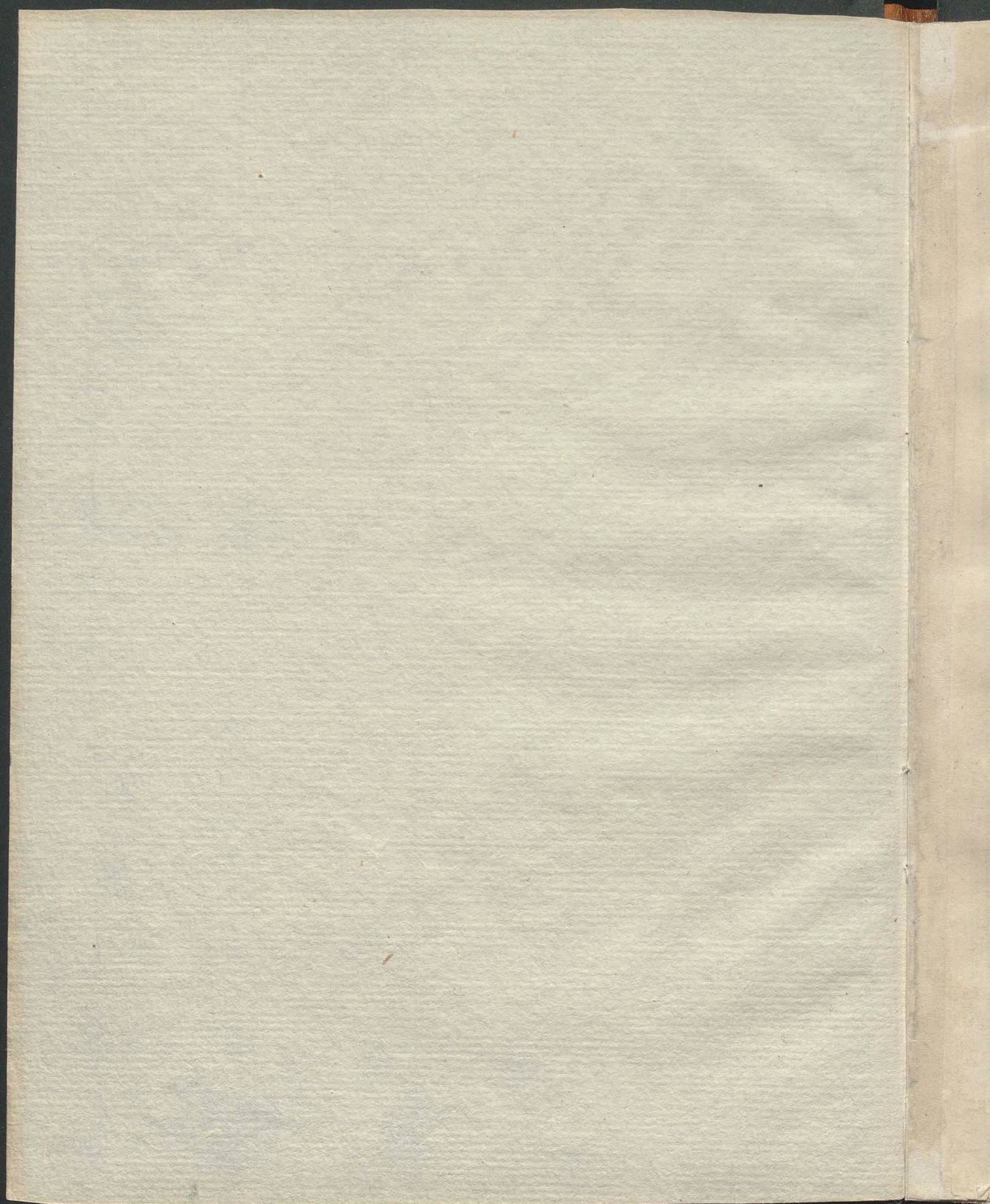




Jays

Cim. Qu. 4338





Epithoma vtriusq; musicæ practice Ste

phani Monetari Crenniciani/ recenter in florentissima Cracovia
ad emolumentum pleriq; harmonice virtutis tyronibus q̄ ex
acutissime contextum

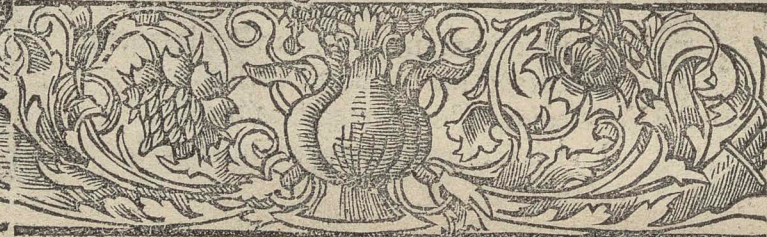


Aspera Pœonides ceperunt sumere rostra
Ridebant quando carmina Castalidum
Ergo nephande caue doctrinam Zoyle tantam
Carpere/ ne fias tu quoq; Pica loquax.
Hęc etenim auctoꝝuꝝ pꝛęceptis eruta mille/
Dulcia Gorgonei munera fontis habet,

¶ Generoso Clarissimoq; viro dño Georgio Thursoni. Ste-
phanus Monetarij Cremniczenlis. S. P. D.





Vum paucis ante diebus Augu-
sto Vieniſi in gynnasio muſicę
(quã om̄is ſchola: vnã liberaliuz
disciplinaz vocat) vacarẽ acciõis
patrone obſeruãde ſcholasticor;
ſepicule adhortatus hortaciun-
culis: vt huſus disciplinę p̄cepta,
Et quidẽ emuntiora, quę ſparſim
clasticor; autorum latitarẽt in vo-
luminibus: Sũmatim in vnũ col-
ligerẽ: in publicũq; darẽ q; mihi factu difficillimũ eſſe dubitat
nemo, Ex quo ſmirnei vatis poemata clanculoz obtrectato-
rũ nõ caruere morſibus: latineq; genitoris lingue dicẽdi copia,
nõ ab om̄ib; vno ſaſce cõplexa eſt: cũ liuor in ſum̄is (tanq; gan-
grena) late ſerpit: itaq; mecũ hinc inde cogitabundus de am-
bulã: potius ſtudioſor;. (meo quidẽ iudicio) acq; eſcere petio-
nibus dignũ duxi: quã liuidor; deterreri obtrectatiõibus: Cũ
peſtilens illud homũtionũ genus in alienas lucubratiões: acrẽ
ſupcilloſam: moroſam: tetricãq; emittit cenſurã. Quid niſi a-
liena argi: in ppria vero luſcis ac luſtiões: Quibus ſi noſtri co-
natus duplicerint. nos nõ illis. verũ pbis ingenijs quibuſcũq;
ſcriptillaſſe. reſpõdebimus. Nihil nãq; hoibus amuſis cũ arti-
bus. Nec gẽma in ſterglinio fulgere cõſpicit; ingenuę nãq; ſa-
teor; hanc puintiã meis imparẽ eſſe viribus/ vltraq; vires vt tã
tã rẽ tractare poſſem. volui tñ ſtudioſis in hac arte tyronib; au-
xiliã p̄bere manũ: licet id nõ ſatis cõmode p̄voto aſſequi va-
lebimus: Nullo tñ minus: vt cũq; res cedat: voluiſſe ſaltẽ puta-
bimus egregiũ: p̄inde ſi q; errata noſtra iudicauerit. qñ qdem
nõ eiſdẽ ſerij & iocoſi oblectari ſolẽt; ſtudioq; noſtro hoc fece-
rit plurimũ bñniuolentiã a nobis laturus eſt: vltimatim rem
animo cõmaſtulado aggrediẽs hoc ip̄m epithoma diebus de-
cembris detorſi- detorſo obiter- preclara veterũ cõſuetudine-
exhortatus. Tibi Georgio. de Thurzonũ clariffima nato p̄ſa-



pia patrono meo colendissimo natalisq; soli mei gubernato-
ri p̄cipuo/hoc opus nostrū primariū apophoretici muneris lo-
co dedico.peculiariterq; ascribo/vt ita auspiciatus in publicū
p̄deat.Tu vero dñe & patrone colende/has nostras(de musi-
cē artis p̄ceptis)elucubrationes/hilari vultu/ animo hilariore
accipe/sicuti monumētū pignusq; meę erga te obseruantię-
Quamq; munus nostrū haud p̄ciosum(nec infitior) sed ani-
mū fidi tui clientis cōnosce:Quod primarium nostrū mun⁹
si tibi gratū sensero ad plura clarissimo tuo nomini dicēda p/
pediē me coegeris/& ad queuis tibi placita minus segniciosū
Sed vt ad finē epistolicus decurrat character/ iaz vale basilicę
& Stephani fidi tui clientis memor viue cupientis fortunam
Thursonū nestorios i dies quā eminētissimā pmanere/Graco
uię ex edib⁹ dñi Floriani Vngleris calcographi,14.kaleñ.Iānu

¶ Prologus in musicen,


Si om̄e mortaliū genus / musicis oblectet cō-
centibus: eā vt iucundā vite comitē culq; addi-
scendā operepretiū arbitror:huius permixtiōe
authore Richardo om̄is siderea compaginatō
in excessibili vertigine circūagit: totiusq; orbis
pportionata moles cōuincit similitudine: deus omniū opti-
mus sapientissimusq; celestem globū indeuiabili numero pō-
dere mensura:nihilo fundens.rutilantia lumina & omnē sphe-
rarū congeriē suis cardinibus distinxit sapientissime:Quibus
nisi harmonica delitesceret pportio:Stelligenū pculdubio o-
pificiū deuo errore demoliret hinc sentēcia Platonica: mūdi
aiaz musica deuinctā cōcinnētia accipim⁹: olim musici & va-
tes & sapientes arbitrati sunt. Grandenus itaq; Socrates tibijs
erudiri nō erubuit, Temistocles (Tullio Quintilianoue testi-
bus) quom se huius artis nesciū dixisset habitus est indoctior.
Pythagorici vbi diuinas in somno curas resoluerent modu-
lis quibusdam vsi sunt:quibus dulciior eis sapor irreperet,exper-
recti vero alijs stuporem somni purgabant: quid Thimothe-
um phrygiū cōmemorem:is quom perite ad modū ortrijs car



minis cōcentū modularē: ferūt Alexandrū magnū adeo fu-
rore bellico succensum: vt numine instar correptus ad arma p-
siliens virtutē martiā experiri cupiuit: Tantū nobis (vt paucis
perstringā,) musicā naturali ppeniōe insitā cognoscimus: vt
ea ne quidē si velimns immaunes fore possumus: iccirco stu-
di-
osissima iuuentus intendenda vis mentis est: vt id quod natu-
ra indidit: sciētia quoq; possit comprehensum teneri

¶ Exhortatio ad Lectorē Valentini Eckij Philyri
politani.

Si Philomenę miraris carmina vocis,
Grata vel Ortigę verba cohortis amas,
Vndiuagum seu te niveus remoratur Olorū
Coetus/quem gelido fonte Cayster habet,
Te magis humani teneant modulamina cantus
Pectora quę possunt læta dedisse tibi,
Effera quę mulcent animātū corda, minaces
Inq; chorum possunt instituisse feras
Hijs stupidi cerui capiunt/ & agmina curua
Delphinū arcentur/ pelliciantur aues.
Si nescis Getici audita testudine vatis
Gerberus oppressit labra cruenta trifaux
Et Methymneū suposto corpore patrem
Delphinus Siculū per mare rite tulit
Orphea quid memorē resonanti voce rigentes
Et lapides & aquas seposuisse loco.
Quidue Asclepiaden dicam qui carmine surdis
Auditū tribuit, corpora sana Thales
Ergo hoc diuinū lector nitidissime munus
Accipe/quo normam vocis habere potes,
Ex qua virtutū cuiusuis noscere cantus
Rite vales/necnon voce sonare melos.



¶ Capitulum primū: quid sit musica: quid musicus & cantor,



Musica est peritia modulatiōis sono cātu
q̄ consistens. Vel est. Scientia differētias
acutoꝝ grauiūq̄ sonoz: sensu ac ratione
perpēdēs. Musicus autē: qui ratiōe perpē-
sa canēdi sciētia: nō seruitio operis: sed
imperio ratiōis assūmit: quātū inter ora-
torē atq̄ rhetorē: tantū inter cantorem &
musicū interesse volūt neq̄ oratorē dici
quemq̄ mereri: qui idem rhetor non sit:
ita nec cantor quidē dici meret vnq̄: qui idē musicus nō fuerit: ne
pe musica (autore Franchino.) nō vt cetera matheos discipline **franchinus.**
speculationi tantū vacat: sed exit in actū vocalitatiq̄ cōiungit. Est
igit̄ musices actio motus sonoz cōsonantias ac melodiam efficiēs
Quos quidē sonos frustra ratiōe & sciētia colligimus: nisi ip̄a fue-
rint exercitatiōe comprehensi hinc eoz intensiones remissioneq̄
ac consonantias nō animo tantū atq̄ ratiōe sed auditus & pnun-
ctiatiōis consuetudine pernotescere necesse est. Dicit̄ autē musica, **Bebelius:**
a musa se q̄ a mothe deducitur. quod est ingre: eo q̄ per eam.
vt. antiqui voluere.) vis carminū & modulatio inquireret. Alij a
moys quod hebrei aquā vocant dictā voluūt: eo q̄ iuxta sit repe-
ta: cui opinioni nō dissentio,

¶ Capitulum secūdu de origine & inuentoribus musices.

Originē huius sciētie. Pythagorico dogmate celoꝝ ex cō
cōcētū accipimus: qui dyapason septē inter sidera fieri di-
xit: harmoniā. i. concentus vniuersitatē: in ea saturnū do-
rio Iouem phrigio & deinceps planetas distinctis orbib⁹
cōcentuose rotari: eius artis inuentores variā apud gen-
tem diuersos offendimus: apud hebreos Tubal omnīū **Tubal apud
hebreos.**
primus auctore Iosepho. de quo instrumento veteri quarto gene-
leos scribit̄ ip̄e fuit pater canentiū in cithara & organo/ grecia Pi-
thagorā. (teste Laertio.) acutissimū pportionum ducē parturuit
quē Boetius imitatus fida translatiōe oibus latinis viuacissima hu-
sus artis effudit potagia: quare ab eo veluti a scaturigine om̄is mu-

Jacobus Sta-
pulenſis

ſicā poſteritati pullulauit. authores muſice. ſi q̄s ſcire nominatim
uoluerit Stapulenſem in theorica inquirat, vbi viros doctiſſimos
eſt offeſſurus, ¶ Capitulū iij. de muſices diuiſiōe.

Abundana.

Humana

Muſicā trifariā Boetius eē docuit mūdānā humanā: & iſtru-
mentālē. Mūdāna eſt que celeſtis machine totiuſq̄ mū-
di elementarē conglutinationē cōplectit: hanc Richard⁹
Vbertim diſtinxit: humana que de p̄portionibus corpis
animeq̄ & harū inter ſe partiū pertractat: qua corpi ani-
ma cōuincit. & cūctē ſe res ſimilitudine p̄ſequūt/ ſed hec
diſcretio parū vel nihil epithomati noſtro cōducit/ quare aduc bi-
membris eſt. Nam alia theorica. alia actiua. Theorica que p̄portō
nabili conſonantiarū theoremate diſparē toni dimensionē tria q̄
meli genera conſiderat. Actiua que circa ſonorū ac conſonantiarū
praxim conſiſtit. hec ruruſ bimembrē ſuſcipit particionem: Nam

¶ Inſtrumētalis q̄ p̄ diuerſa ſpulu, ¶ Timpanis & chordis.
modulatur inſtrumēta hec ¶ flatu. ¶ Svt. ¶ Tibijs & organis
fit aut ¶ ſuoce. ¶ ¶ Carminib⁹ & cātilenis
¶ Vocalis ē que humana vo ¶ ſuſualis q̄ caret principijs qb⁹ regi
ce efficit, hec ruruſ bimem ¶ Regulata ē q̄ muſicis eſt (debeat
bris eſt. ¶ ſficiſ regulis & hec duplex eſt,

¶ Choralis que & gregoriana ſeu vetus dicitur. eſt que. in ſuis
notulis abſq̄ incremento & decemēto equam ſeruat menſu-
ram. hanc iſto opuſculo copioſiſſime edocebimus.

¶ Menſuralis que & figuralis ſeu noua dicitur. q̄ in ſecuudo pa-
tebit opuſculo.

¶ Capitulū iiij. de tribus meli generibus.

Dyatonici.

Nteaq̄ huiuſce artis rudimenta aggrediemur. pauſillū.
de tribus meli generibus cōmentabimur: quorū tria au-
thore Boetio inuenimus: dyatonici ſc̄z chromaticū. &
enharmonicū Dyatonici eſt cuius om̄ia tetrachorda p̄
tonū. & tonū incompoſitū. & ſemitonū p̄grediuntur/ di-
ciſ dyatonici eo q̄ per duorū tonorū iterualla gradatim
Chromaticū conſiciſ. Chromaticū eſt cuius om̄ia tetrachorda per ſemitoniura

& semitonū, incompolitūq; trihemitonū p̄grediunt. trihemito
nū dyatonice, p̄ tono atq; semitonio pōt accipi, & dicit̄ chromati
cū, id est coloratū: nā chroma color sc̄at, Enharmonicū genus est
cuius tetrachorda, per diesim, & diesim ac ditonū incompolitum
formant̄, ab harmonia nomē traxit eo q̄ predictoz; duoz; generū
sit facile particeps. Est aut̄ diesis hoc loco semitonū dimidiū, ex oi
bus aut̄, humaue voci dyatonice est naturalissimū, postrema duo

Enharmonicū
cum.

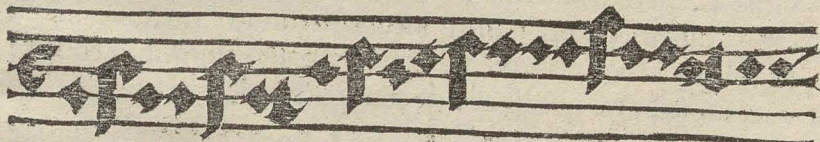
F	A	B	C	aptius instrumentis, q̄ humanis ancillant̄ vocibus, de chromati co plura tractatulo vbi de contra pūcti editiōe, atq; de organi testu dinisq; tabulatura explicabimus.
Lonus.	Lonus.	Semi toniū.		
	Trihemi toniū.	semi toni	Semi toniū.	
	Dito nus	Diesis	Diesis	

¶ Capitulū quintū de primis musice rudimentis seu principijs,

¶ Principia huius artis, S̄ representat̄ } S̄ notæ.
¶ Quedā suat quibus omnis } cognoscitur S̄ vt sunt, } clauis,
S̄ cantus, } S̄ exprimitur, } S̄ voces

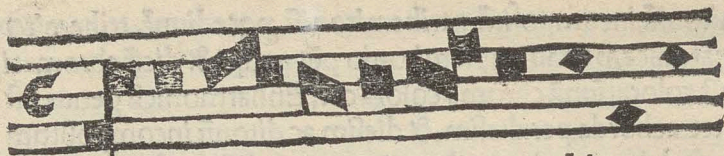
¶ Nota est character lineæ vel spacio infixus p̄ quē om̄is cantus re
presentatur. Notaz; alia soluta vel simplex: alia cōposita. Simplex
est que nulli coheret, cōposita que alijs coheret, quare animaduert
tendū est q̄ notule simplices idoneus applicationē silla bar; textus
admittūt q̄ cōposite, nōnūq; vero cōposite prime tantū textus ap
plicabit̄ vt hac videtur antiphona,

¶ Nota.



Gloria tibi trinitas e qualis vna deitas

¶ Nempe veneranda vetustas varijs notulaz; characteribus cantū
designabat: qui licet specie discernunt̄ vna tamen tactus quantita
te metiunt̄, quare huc vsq; om̄es fere contemplatoz; codices inbu
tissimi videntur, ideo non indignū arbitror eas ip̄as notulas nostro
inserere opusculo, vt si quē preter opinionē accesserint easdē p̄cul
hesitatione cognoscant: sunt aut̄ hee figure sequentes.



Pu er na tus est no bis.

¶ Sonus aut̄ ad melicū concentū aptus qui grece phthongus dicit̄ est vocis casus emmeles idest aptus melo in vnam intensiōē, vox autē melico concentu aptissima secūdu Isidorū debet.

Salta. } Sufficiat in sublimi,
Esse, } fortis. Svt } non trepidet vel deficiat.
Suavis } Sauditum nō terreat.
Esse. } clara. Svt } aures mulceat ac impleat.

¶ Vocū } (intensa,
alia. } remissa,
repercussa }
deficiēs }
articulata, }
confusa }

que. } (sursum erigitur que alta & accuta dicit̄
deorsum mittitur.
in eadē littera crebrius repercutitur
in ascendendo vel descendendo.
& scriptis distincte mēttsōceptū exp̄mit
& iscriptis q̄v̄b̄sv̄l̄ notis cōphēdi nō pōt

Primo sine
musicis.

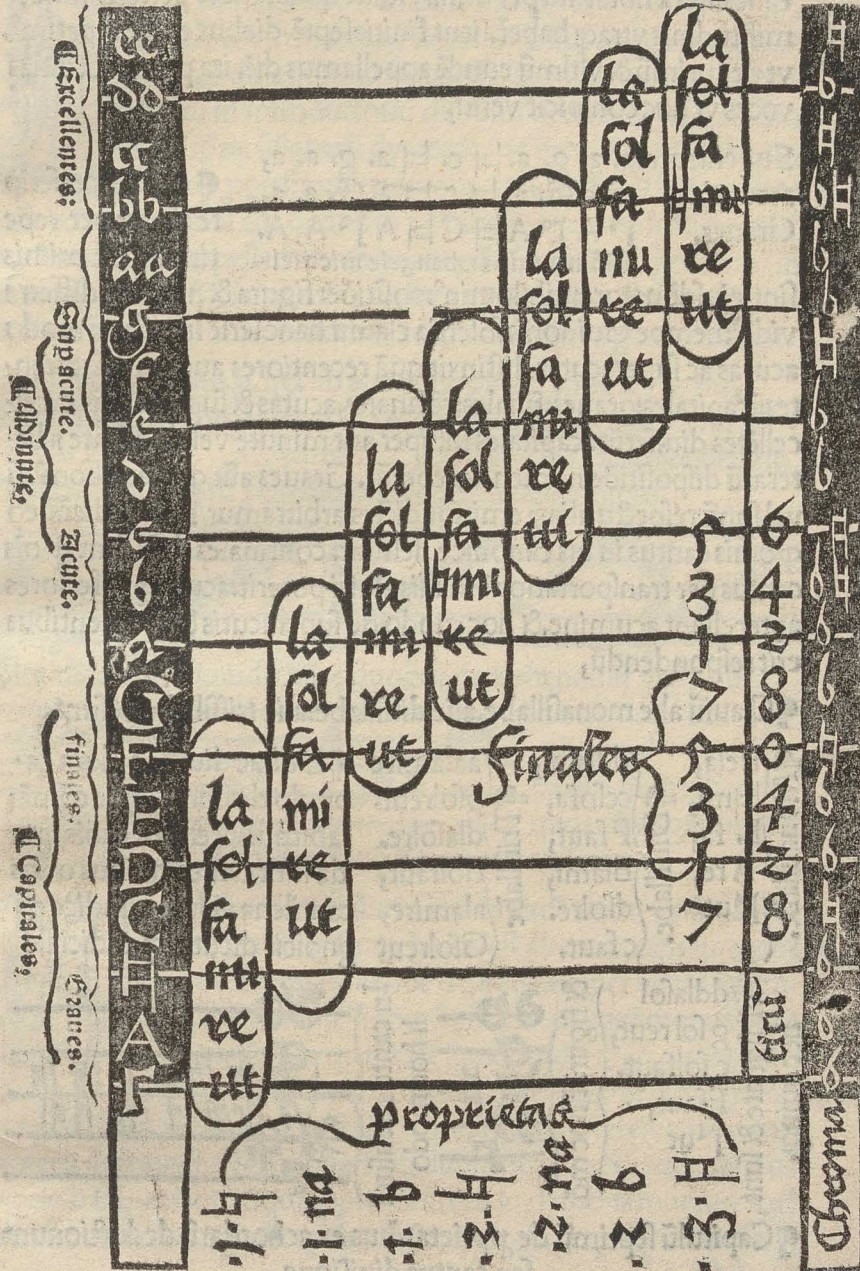
¶ Omnis em̄ vox (authore Boetio) aut est cōtinua aut cū intervallo suspensa: cōtinua est qua loquētes: vel p̄sam orationē legentes verba percurrimus: cū intervallo suspensa est ea quā cauendo suspendimus: in qua nō potius sermonibus sed modulis inseruimus: vtriusq̄ em̄ natura humana p̄priū fecit finē tantū em̄ cōtinue quis loquit̄ quantū naturalis sibi spiritus cōfert: rursus tm̄ quisq̄ in acutū vel grauē modulat̄ quantū naturalis patit̄ modus: hactenus de voce sufficiūt: reliqua libello de cōtrapūcto edocebimus.

¶ Capitulū sextū de clauibus & introductorij Guidōis discussiōe

Guido.

¶ Omnis em̄ littera, vel sedes, linea aut spacio disposita. Clavis dicit̄, quaz̄ septem sunt essēcialiter distincte videlicet A, B, C, D, E, F, G. De quibus poeta vi. Eneidos. Nec nō traycius longa cū veste sacerdos, obloquit̄ numeris septē discrimina vocū: nā quoties repetūt cū prioribus eiusdē sunt nature & essētie, refert em̄ Guido: sicut vtraq̄ vox

¶ Introducatorij diatonici descriptio, cū chromatici gñis imixtiōe



¶ Chroma gñis est diatonice progressionis condensatio: et ornamentum: quod vulgo sicca nuncupatur musica de hac suo loco narrabimus

B



eadē littera notat: ita per omnia eiusdē qualitatis & perfectissime similitudinis vtraq; habet. sicut finitis septē diebus eisdē repetim⁹. vt per primū & vltimū eundē appellamus diē. ita primas & vltias vōces vt hoc conspiciť versu,

Superacute. g. a. g. a. H c. H a. g. a. a;
 Acute. G a. G. a. H c. H a, G, a. a.
 Graues. N A N A H C H A N A, A.
 Sūmū regis archangele michael

¶ Quāq; prescripte clauēs per repetitionē cū primis

Guido:

sint eiusdē nature: nihilomin⁹: positiōe: figura & nomine differre vidēt: nempe Guidonis solertia clauū hanc seriē in graues modo acutas ac superacutas distinxit quā recentiores auctius disquirentes: capitales: graues: finales: cōfinales. acutas & superacutas excellentes diuiserūt: capitales insuper aut minute vel duplicate a litterarū dispositiōe nomen acceperūt. Graues autē q̄ grauē bombū vel sonū respectu aliarū emittūt dictas arbitramur/ finales dicūt eo q̄ omnis cantus in his canonicē desistat: cōfinales dicti sunt q̄ ois cantus per transportationē in illis finiri poterit: acute q̄ inferiores antecellant acumine. & hoc modo de superacutis & excellentibus erit respondendū,

¶ Clauū alie monasillabe, alie dissillabe: alie trissillabe. & sunt,

¶ Monasillabe.	Eela,	(ddla sol,	(aalamire
	Hmi,	ccsofa,	gsolreut.
	b. fa,	Ffaut,	dlasolre.
	Are,	Elami,	csolfaut,
	ut	dsolre.	alamire,
	c faut.	Gsolreut	

¶ De hac diuisiōe plura capitulo de solmisatiōe cōmetabimur: preterea ex his que dā sunt clauēs quibus omnis cantilena veluti ex indice cognoscit dicūturq; indiciale

¶ VI signate & sunt hec quinq;.	ddla sol	& figurat hoc modo	In cantu meuitura li hoc modo	
	g sol reut,			
	c solfaut.			
	Ffaut,			
	ut			

¶ Capitulū septimū de p̄prietatibus ex achordarū deductionum seu cantus diuisione.

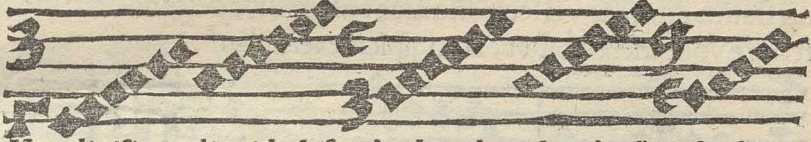
D Stigit pprietas apud Ioannē Tinctoris: singularis deducendarū vocū qualitas, Franchinus autē ait pprietatē huiusmodi modulationis: dicimus esse singularē vnius cuiusq; ex achordi in introductorio dispositi deductionē. Deductio est sex ip̄arū sillabarū dyatonica ac naturalis intēsiue aut remissiue p̄gressio: intensiue sic. vt re mi fa sol la. remissiue aut ecōtrario h̄mōi em̄ deductio a Franchino exachordū noiatur quā nos cantū appellamus: vñ tres in ḡne, septē vero sp̄etiatim/ in introductorio cōspicimus: in ḡne sunt H duralis. b mollaris: Naturalis in specie: prius: secūdus: & tercius: cantus in genere aut est.

Tinctoris
 franchinus.
 Proprietas

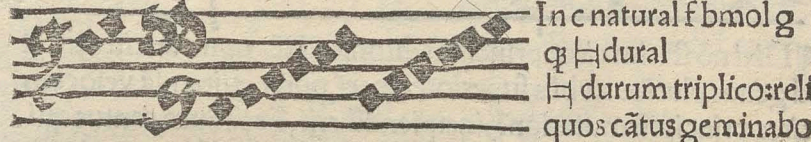
Deductio.

franchinus.
 Exachordum

H Duralis. & talis } G (& ab alami) surgit per tonū scz re mi.
 b mollaris, incipit } F . re ad b fa } surgit p̄ semitonū scz mi fa,
 Naturalis. in } C . H mi } nō scādit sed i alamire desistit.
 Specialis qualitātū p̄gressio his accipit̄ deductionibus,



Hec diuisiones liquido hisce duobus deprehendunt̄ versiculis.



In c natural f b mol g
 q̄ H dural
 H durum triplico: reli
 quos cātus geminabo

¶ Capitulū octauū de mutationibus,

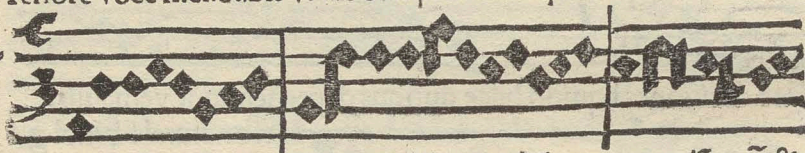
Mutatio est vnus sillabe in aliā in eadē clauē vnisona variatio. Vel vt dicit Franchinus: est alterna vocis in voce dilatio vniformi extēsiōe deprehensa: per voces exachordarū sillabas intelligo: nō em̄ vox in vocē mutari poterit: sed qualitas in qualitātē stante eadē vocis quantitate vt testat̄ Anselmus parmensis. quare in b fa H mi, p̄pter vocū disparitatē nulla potest fieri mutatio: nec preterea bisillabis poterit adnumerari clauib⁹: est em̄ duplex scz b fa & H mi: quaz cōnexio b fa H mi sonat: qua p̄pter om̄ibus in clauibus mutatio agit̄ directē vel reductiue: demptis b fa & H mi: vbi nequaquā mutatio.

franchinus.

Anselmus

Permutatio potius permutatio gñabit. Est igit permutatio auctore Franchi-
no: mutua qualitatis & quantitatis inuicem variatio, qualis in bfa
Mutatio ex- dandā precepit. Mutationū alia explicita totalis: vbi ambe filla-
pl. cita. **be exprimunt/explicita partialis vbi vna solū effert sillaba/ab illa**
Directa. instituentibus erit inchoandū in hac autē omni studio perseverā
Indirecta **dū: directa em efficitur cū fit sillabaz ordinis in aliū ordinē varia-**
tio vt superioris in inferiorē & ecōtra: Indirecta cū fit vnus sillabe
in aliā eiusdē ordinis variatio. vt superioris in superiorē. & inferior-
Reductio **is** **mutatio.** **dam permutationē est excogitata/alia reductiua quū monosillabe**
aut disillabe necessitatis gratia ad eaz dyapason reducuntur: de
mutatiōibus hñoi seruabunt mandata: & primo de initio cantus
De initio ca- Omnis cantus qui post inicialē eius notulā eleuat: circa principiu
tus manda- **nō statim ditonice vel semiditonice aut grauius descendēs: ab in-**
tus primū **feriore voce inchoabit vt his conspiciē exemplis.**

**Exempla re-
gule.**



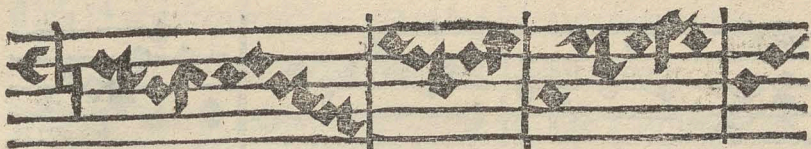
**Mandatum
kōz.**

¶ Dixi nō statim circa principiu ditonice, &c, ppter terciū exm &
id genus pluribus: vbi a superiore voce (ppter euitandā velocem
circa principiu mutationē) incipiendū erit, Secundum cantus qui
post eius eius iniciū deponit circa principiu: vltra ditonum ingra-
uitatē means a superiore voce iniciabit.

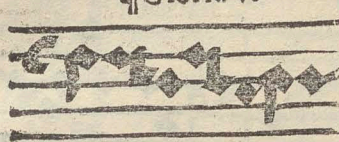
**Exempla re-
gule.**



¶ Preter terciū exemplū & huic similibus/ quod licet deponat ni-
hilominus ab inferiore (ob fugiendā velocē mutationē) erit incho-
andū: nempe hec mandata solū in bisillabis clauibus superiore &
inferiore sillabaz ordine constitutis efficacitā tenebūt: in trisillabis
aut: vbi omnis soluisatiōis latet diuersitas quiscq; ex se ipso facillime
lceptionē accipere poterit: vt his colligitur exemplis.



¶ C sol fa vt ¶ D la sol re ¶ G sol re ¶ A



¶ Regule de medio cantus: In mona
sillabis clauibus. simpliciter nequit fi
eri mutatio: nā in quod mutent nō ha
bēt: inserit simpliciter ppter reductiuā

De mediocā
tua regule.

la mi re. vt cū necessitas cōpulerit tūc em̄ & si mo
na sillabe sunt clauis: ad earz dyapason (qbus equalēt) sunt reduci
biles: est igit̄ idēz de equalentibus iudiciū. ¶ In bisillabis clauibus
In imis: si cantus eleuat̄ semp prima in secūdā variabit̄ sillabā. cū
aut̄ deponit̄ secūdā in primā mutare necessū est: verbi gratia in,

De bisillabis

F fa ut.	(fa.)	(vt.)	(vt.)	(fa.)	¶ In D & C cū earz bis dyapason aliquā reductiua causa
e la mi	la.	mi	mi	la.	bis mutatio: sicuti in earz du
F fa vt	fa.	vt.	vt.	fa.	plis mediatis que sunt d la
E la mi	la. in	mi	mi in	la.	sol re aut c sol fa vt:
d sol re	sol	re,	re,	sol	
C fa vt.	fa.)	vt.)	vt.)	fa.	¶ In trisillabis aut̄ mutatiōis

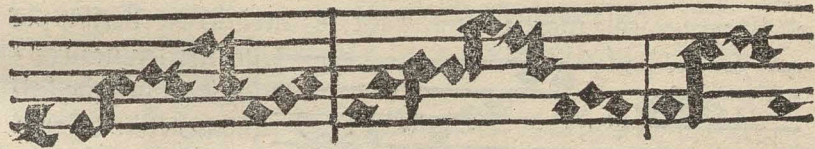
De trisilla
bis.

diuersitas penes dure mollisq; pprietatis accessionē attendet̄ nam
in his clauibus scilicet:

(aa la mi re)	(la.)	(mi.)	(la.)	(re.)
(g sol re vt.)	(sol)	(re.)	(sol)	(vt)
(a la mi re)	(la. in)	(mi.)	(la. in)	(re.)
(G sol re vt.)	(sol)	(re.)	(sol)	(vt)

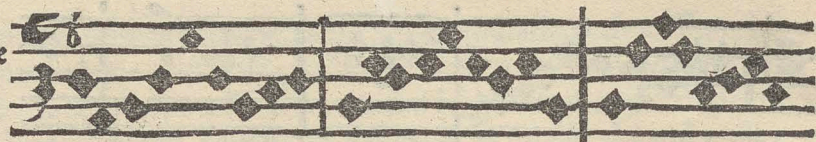
in pprietate molliscedēdo In dura aut̄ pprietate.

¶ In depositiōe aut̄ semp prima sillaba vtendū erit: in c sol fa vt
em̄ & d la sol re ascendendo semp tertia vtendū erit sillaba: descē
dendo aut̄: si mollis fuerit qualitas tertia in primā: si dura: in secū
daz mutabit̄ sillabā: hec om̄ia vberti hisce liminarijs intuēt̄ exēplis

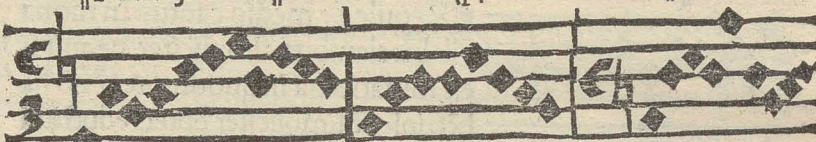


¶ Mutatio in c fa vt ¶ D sol re, ¶ E la mi,

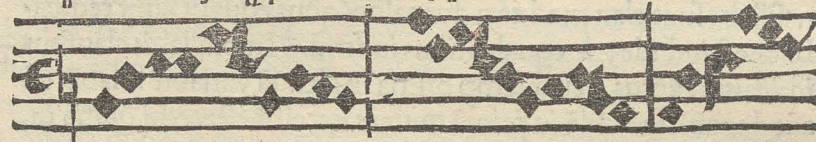
Exempla
de mutatiōe
directa



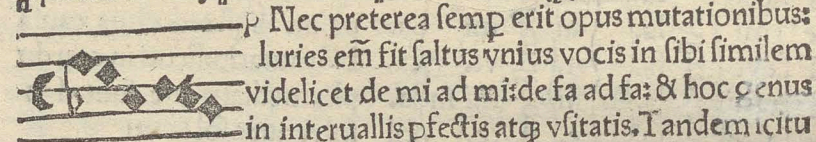
¶ F fa vt, ¶ G sol re vt. In pprietate molli. ¶ A la mi re



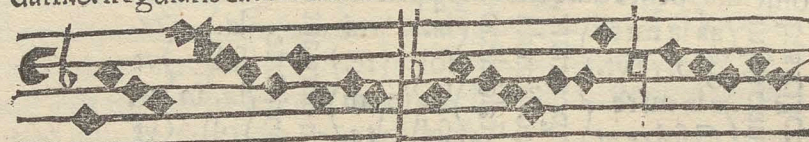
¶ G sol re vt, In pprietate dura, ¶ A la mire, ¶ C sol fa vt. In



pprietate dura, ¶ D la sol re. ¶ C sol fa vt In pprietate molli ¶ D la

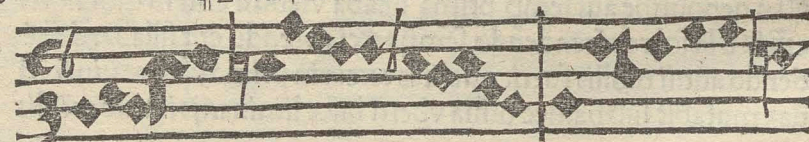


¶ D la
p Nec preterea semp erit opus mutationibus:
luries em̄ fit saltus vnus vocis in sibi similem
videlicet de mi ad mi: de fa ad fa: & hoc genus
in interuallis pfectis atq̄ vsitatis. Tandem icitu
sol re. dignū est: q̄ in trisyllabis: crebro indirecta que-
dam: & irregularis causat̄ mutatio: vt his constat exemplis.



De mutatiōe
e indirecta.

Exempla de mutatione indirecta.



¶ Si cantus scale meatū eleuādo aut deponendo excesserit q̄ ple
rūq̄ in mensurali cō-



tingit musica tūc sol-
misatio vt in octanis
eas; efficit: verbi gr̄a.

si sub N vt descendet: solmisatio vt in g sol re vt committetur;

¶ Capitulum nonum de interuallis seu modi.

Modus in proposito est vnus note ad alteram habitudo: sicut artem & thesim considerata: que Boetius interuallum appellat: est igitur interuallum. soni acuti. semiacuti. grauisque di-
stantia: vel id quod omittitur ab vna nota in aliam, & sic vnus sonus erit modus improprie dictus. quia nulla intensio vel remissio consideratur, dat tamen alijs esse ac perfectionem sicut vnitas numerorum est principium: & fundamentum: ita vnus sonus interuallis confert principium & esse. Sunt enim duplicia interualla minus principalia: & magis principalia. que omnia suis definitionibus sequuntur.

Modus
Boetius
Interuallum.

¶ Coma apud Stapulenses est quo apothome: semitonium minus vincit ac supat: vel est gradus quorum nouem vnus tonus inter-
grum constituunt: & est vltimum quod comprehendit auditus,

Comma
Stapulensis.

¶ Schisma est dimidium coma.

Schisma
Diesis

¶ Diesis est spatium quatuor in se comata concludens. & dicitur semitonium minus

¶ Dyaschisma est dimidium diesis. quasi duo hinc schismata.

Dyaschisma

¶ Apothome. auctore Stapulense, est toni maior pars: qua diesis comate speratur: diciturque semitonium maius, quod musici per mi & fa copulatim efficiunt. quare

Apothome.
Stapulensis

¶ Notandum quod auctore Boetio tonus nequaquam in partes equales partiri poterit. vnde in hemitonium maius diuiditur. quod quinque habet comata exceditque dimidium toni vno chismate: & in semitonium minus quod solum quatuor complet comata. dimidium toni chismate non complet.

Boetius.

¶ De modis magis principalioribus.

¶ Tonus est virilis vnus interualli ad immediatum eleuatio / vel depositio: & fit in omnibus sillabis demptis mi & fa / coniunctis. interualloque aliud maius vt est tonus / aliud minus vt semitonus.

Tonus

¶ Semitonus est vnus note ad immediatum interuallum mollis vel debilis dilatio: & fit solum per mi & fa. dicitur a semum semum quod imperfectum sonat: & non dimidium.

Semitonus

¶ Ditonus est duorum tonorum aceruus vel est virilis ab vno in tertium simpliciter vel compositae progressio. Simpliciter enim omnis progreditur

Ditonus

modus notularū intermediatiōe ad ppriū locū salit. verbi gratia. de vt ad mi composite aut quū gradatim vsq̄ ad locū progreditur hōc modo vt re mi. & sic de omnibus censendū erit.

Semiditonus

¶ Semiditonus est debilis vnus in terciā simpliciter. vñ cōposite dilatio. quasi imperfectus seu incōpletus ditonus

Diatessaran

¶ Diatessaran est cōsonātia duob⁹ tonis vnoq̄ semitonio deducta dicit apd̄ Guidonē de quatuor eo q̄ ex quatuor interuallis cōficiē

Diapente

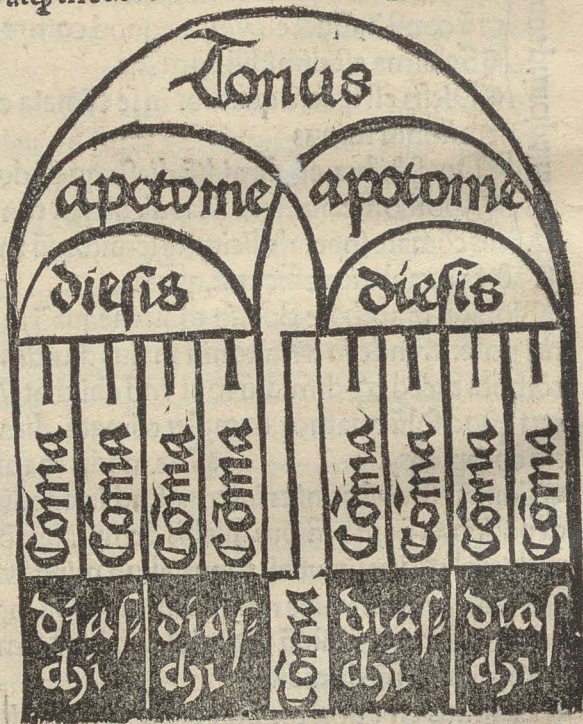
¶ Diapente est consonantia vel modus ab vna in quintā simplici ter: vñ cōposite psiliens/ dicit diapente de quinq̄/ sunt em̄ in eius spacio quinq̄ voces/quatuor toni cū semitonio latentes.

Tonus cū diapente.

¶ Tonus cū diapente est toni diapentescq̄ cōnexio quinq̄ tonos cū vno semitonio comprehendens
 ¶ Semitonius cū diapente est mollis ab vna voce in sextā saltatio duobus semitonis atq̄ tribus tonis constituta. ¶ Diuisio toni.

Diapason.

¶ Diapason est consonantia ab vna litera isibi simillē dupla ppōrtiōe deducta quinq̄ tonos/duoq̄ semitonis cōpletēs/ & dicit diapason de oibus a Guidōe/ nā oēs ffatos in se modos cōcludit: fit enim ex diapentes & diatessaran cōmixtiōe/ omnes enim prescripti modi speciatim his cōspiciuntur exemplis.



¶ Unifonus, ¶ Tonus. ¶ Semtonus ¶ Di
 tonus. ¶ Semiditonus ¶ Diatessaran

¶ Diapente

¶ Tonus cū diapente
 ¶ Sunt & alia interval
 la minus vulgata: que
 rarissime vel nūq̄ inse
 runt cāticis: quaz no
 mina sunt: tritonus se
 ¶ Semiditon^o. cū diapēte ¶ Diapason
 midiapente semidiapason. Semidiapente est saltus ab vna in qn
 tam psiliens disparibus vocibus duos tonos duosq̄ semitonia cō
 cludens: Semidiapason est saltus ab vna nam in sibi simile dispari
 vocum quāitate quatuor tonos triaq̄ semitonia concludēs istis
 vtraq̄ septima adiungitur scilicet ditonus cum diapente & semi
 ditonus cum diapente Tritonus est distantia vnus in quartā trib^o
 immediate tonis collecta

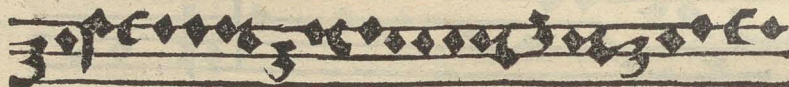
¶ Tritonus ¶ Semidiapente ¶ Semidiapason cum diapason

¶ Alia nempe
 vltra diapason
 intēsa. predicto
 rum nomibus
 repetitione ap
 pellemus hoc modo: tonus cū diapason: semitonus cū diapason. &
 sic deinceps vsq̄ ad introductoris dilationē.

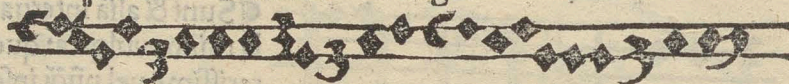
¶ Capitulum undecimum de transpositione seu transportatione.

Transpositio
clavium

Dupliciter apud musicos invenimus transpositionem clavium/
scilicet & melodie: transpositio clavium est uniuscuiusque cla-
vis signata a propria sede in alteram necessitatis gratia ele-
gans saltatio, unde sicuti mutatio nisi compulsa necessitate
fieri non debet: ita nec clavium transportatio. Sufficiens linea
rum multitudo ad huius cognitionem hoc datur mandatum
Quantum clavis signata a propria sede elevatur hoc est conscendit tan-
tum nota sequens clavem descendit: & quantum clavis descendit tantum nota
conscendit, ut ex hac conspicitur antiphona.



¶ Sancta maria virgo.



Transpositio
melodie:

¶ Transportatio melodie est quando aliquis tonus a sua regulari sede
ad confinales transponitur claves potest igitur omnis tonus a clavis fina-
li ad diatessaron seu ad diapentem transportari, ut de tonis patebit.

¶ De musica acquisita seu ficta aut colorata capitulum duodecimum.

Musica ficta est que per acquisitas vel fictas modulatur vo-
ces: voces acquisite sunt que in aliqua clavis canuntur. in qua
essentially non sunt constitute (secundum diatonicam progressio-
nem) nec in eius diapason. talis enim musica potissime penes
peregrinam b mollis: & h duram positionem cognoscitur: dicitur
autem ficta quasi inusitata: hec unico solum intervallo in dia-
tonico demonstrat in introductorio videlicet ubi b mollis exach-
ordum quartam continet chordam. per fa toniam scindens distantiam
inter alamires: & h mi. Est igitur necessaria ad armonici instrumenti
perfectiorem. tum ad diatonicam asperitatis contemperantem suavitatem.
tum ad consonantiarum impletionem que in diatonico deficiunt genere
Talis igitur ficte musices dispositio aptius chromatically quam dia-
tonice attribuetur deductioni: hinc & colorata dici poterit: nam chro-
matica progressio ipsius diatonici dicitur condensatio ac ornamentum

ex toniaeis: semitoniaea interualla efficiēs: & vbiūq; b molle aut
 H durū peregrinis locis a sede naturali positū fuerit fictam adesse
 musicā certū erit: aut locū cōiuctay: sunt autē plures coniuncte q̄

¶ In capitali,	G la mi.	¶ In minuto,	g la mi.	¶ In duplicato.	ee fa vt.	octo: que in schala satislū cide figurant. que & in in strumētis organo lutina & id genus eleganter cō- siderant: fiste aut musicel solfizatio i diatonico ge- nere ac descriptiōe expri- mere sufficū erit,
	F sol re.		f sol re		dd la re,	
	E fa vt.		e fa vt		cc la re	
	D mi mi		d mi mi,		bb sol vt.	
	C la re		c la re,		aa fa vt.	
	H sol vt,		b H sol vt			
	A fa vt.		a fa vt			

¶ Capitulū tredecimū de tonis,

Tonus.
 Onus (nō vt prius accipiebat) apud Guidonē est regula
 p ascensū & descensum: omēs descriptas ac pernotabiles
 modulatiōes in fine diiudicans: & dicit a tenendo. quasi
 ex tonis eorūq; partibus ductus. dicit & tropus a veterib⁹
 constitutio. Tropus em̄ ppter alternā diapētes & diates-
 feron species cōmixtionē. Sūt aut octo toni naturalis nu-
 meri (apud latinos) appellatiōe nuncupati videlicet. 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 7. 8. Quorū imparis numeri autenti: seu duces vocant/ alij quidē
 paris uumeri/collatorales/vel comites/aut subiugales/vocitantur
 hij etem̄ gentiū vocabulis a grecis desingnant, put aliqua pprijs
 modulis est oblectata: antiqui quatuor solū tonis vli sunt/verū po-
 steritas macte acrimonie videns omnē melodiā. his nō posse subi-
 gi vnūquēq; illorū in duo partita est: atq; octo instituit, vt hac igu-
 ra conspicitur.

¶ Ab antiquis notaē	Prothus.	¶ A grecis.	Dorius,	¶ A latinis.	Primus. ¶ Tonus autē-	Autentis. Systems
	Deuterus		Hypodorius.		Secūsus tus est qui suū	
	Tritus		Phrygius,		Tercius. sistema totū su	
	Tetrard⁹.		Hypophrygius,		Quartus pra finalē cōsti	
			Lydius		Quintus tuit chordam:	
			Hypolydius.		Sextus. Est aut sistema	
			Myxolidius.		Septim⁹ plenū quoddā	
			Hypomixolidius		Octauus modulatiōis	

Plagalis

corpus. ex cōsonātiarū diapentes, diatessarōnq̄ speciebus cōsistens
Habet igit̄ om̄is tonus tū autentus cū placalis ppriū systema qd̄
perfecte complere poterit. Plagalis, Est qui suū systema partim su
pra: partim infra finalē dirigit chordam: est igit̄ ducaliū pprietas
vt canonicē: vt citra chordam terminalē ad octauā cōscendēt: vbi
verisystematis est cōpletio: licētē autē ad nonā: vel decimā tan
q̄ superflue cōsurgere poterit descendere vero ad secūdā, & raro
ad terciā. Plagalis igit̄ ex regula vltra finalē chordam ad diapen
ten surgit/ licētē vero ad sextā: descenditq̄ ad diatessaron/ licē
ter verō ad diapenten. Nec preterea toni. vel autentī vel plagalis

Cantela

semp̄ eorū systema complere cogunt: sed bene cōplendi ptātem
habent. crebro etē cantus. nimia lasciuiā. totū systema cursu
excedit aliq̄n̄ i diapente, aut diatessaron v̄ ex vtraq̄ parte deficit
aliq̄n̄ autē autentici & plagalis pprietas inmiscit: inde fit vt tonus
alius dic̄ mixtus: cōmixtus superfluis imperfectus. ¶ Cōmixtus

Cōmixtus.

dic̄ (authore Franchino) si autētus fuerit: cū in eo spēs alterius q̄
suis comitis disponūt. Si plagalis cū in eo alterius q̄ sui ducis cōso
nantē continet melodīā cōmixtus dic̄, ¶ Mixtus dic̄: qui autē
tici & plagalis tetrachorda meando cōfundit: de isto talis dat̄ insti
tutio: si crebrius tetrachordū superius ferierit q̄ inferius tū ducali

Admixtus.

attribuet̄ tropo. Si autē crebrius tetrachordū inferius tetigerit de
plagali tono censet̄: Plusq̄ perfectus aut superfluous tonus: dicitur
(si autentus fuerit) qui lasciuens vltra diapason ad secūdā vel ter
ciā eleuat̄/ vel deponit̄: si plagalis fuerit Imperfectus (tū autentus

**Plusq̄ per
fectus.
Imperfectus**

tū plagalis) dic̄: cū ppriū nō complet̄ systema. deficiens autē ex
parte diapētes aut diatessaron: vel vtriusq̄. De isto h̄mōi seruat̄
institutio/ Prima cantilene breuiore quā notule a finali chorda
solū per ditonū cōsurgunt, autentico ascribet̄ tono: si vero ad tri
hemitoneā. solū modo distantīā cōscenderint/ placali addicientur
tono, Secūda cantilene breuiuscule/ q̄ equo excessu a finali chor
da intense pariter & remisse fuerint: puta vnica nota sub finali. vni
caq̄ supra finalē: tunc si subpōsita notula. latiore interuallo vide
licet tonico a finali fuerit distincta, & acutior strictiore videlicet
semitonico distet interuallo. opinione Franchini plagali ascribet̄
modulatiōi, Si autē superior notula latiore interuallo inferiore via



cat de plagali tropo estimabit. verū emūero. si acutior. & grauior
 equo intervallo (puta tonleo) a finali chorda distabūt: p̄miscuus
 dicef cantus/ est insuper alia de imperfectis tonis cōsideratio quā
 musici p̄pter tollendā hesitationē excogitarūt videlicet. q̄ vnicul
 q̄ manerici tonoginicialē instituerūt chordā que est tertia chorda
 a finali clauē. verbi gratia/ primi & secūdi, F fa vt: terci & quarti. g
 sol re vt. quinti & sexti a la mi re: septimi & octauī. H mi acutū, de
 quibus talis dat̄ regula: Quū plures fuerint num̄ ero notule: supra
 inicialē clauē cuiusuis toni: ad ascensum dispositē autentico tono
 attribuet̄ quū in descensum. Si aut̄ inferiores maiorē impleuerint
 numerū plagali dabit̄ tonos: preterea om̄is ton⁹ aut a principio aut
 a medio aut siue iudicabit̄: principia aut̄ sunt hec,

a. D E F G	F E D C B A	c. F G	a. G F E D C	c. a. G F	a. F D C	d. c. a. G F	c. a. G F D
¶ Primus	¶ Secundus	¶ Tertius	¶ Quartus	¶ Quintus	¶ Sextus	¶ Septimus	¶ Octauus

¶ Iniciū cantilenarū meo iudicio erroneā & penitus hesitandā
 toni demonstrat cognitionē: nā plures toni isdē inicianf̄ clauib⁹
 vt ex prescriptis quilibet poterit accipere, Mediū aut̄ ē vniuscuiusq̄
 cantus inter primā & vltimā clauē notularis deductio/ habet igit̄
 quiuis tonorū peculiarē quādā plagā in qua om̄is (perfecta toni.)
 modulatio. vt hostiū in cardine circūagit̄: quā reuerberationē seu
 tenorē appellant, vt in isto videt̄ exemplo,

Medium



¶ Primus. Secundus. Tertius. Quartus. Quintus. Sextus. Septimus. Octauus.

¶ Propriissime aut̄ om̄is cantus a fine tanq̄ a perfectiōe denoian
 dus erit. quēadmodū grammaticus casus & personas in fine dictio
 nū consi derant: ita aptissime tonos a finali chorda denoiare de
 cebit/ nā incepto cantu quod sequit̄ ignoramus. Finito aut̄ q̄ pre
 cesserit compertū habemus.

¶ Omnis igitur tonus autenticus cum suo plagali mutuo in una exeunt clauē, ubi grauit patet in figura sequenti ¶ Ambrosiani septimū & octauū potius ad d laol re trāspōere frequētāt. gregoriāi vō ad cfauē

1	} (2) regulariter.	} (3) irregulariter.	(D sol re,	(a lamire	¶ Singulorū igitur tonorū finis
3			(4) Elami	(b fa mi & reuerberatio atq; ambitus	
5			(5) F faut	(c sol fa vt ex arbore vbertim cōsiderat.	
7			(8) G fol re vt	(C fa vt Que arbor isto mō debet intelligi, prima litterarū maneries: vnicuiusq; trūci: cōtinet systemata tam autentici quā sui plagalis secūdū regularē ambitū. Secunda autē litterarū maneries cōcludit systemata autēti & plagalis, ad quātā transposita: pomū em̄ semp autentici de signat reuerberationē pirum vero plagalis	

¶ De cognitiōe tonorū speciales iste seruant regule. Prima cantus exiens in d sol re sepe p̄ quintā in acutū re la feriens est primi toni Si vō pluries semiditonū scilicet re fa vberauerit erit secūdi toni.

Prima regula.

¶ Secūda omnis cantus in Elami finitus crebro in acutū semiditonū cum diapente scilicet de mi ad fa reperuciens erit terciū toni. Si autē crebrius diatessaron scz mi la fuerit quarto attribuit tono.

Secunda

¶ Tercia omnis cantus in F faut finitus crebro in acutum diapente scilicet vt sol reuerberat̄s quātū estimabit toni, Si autem crebrius ditonū fa la percusserit erit sexti toni.

Tercia

¶ Quarta cantus in g sol re vt terminatus sepe in acutū diapente scilicet vt sol percussus erit septimi toni. Si autē sepius ad diatessarō vt fa erit octauū toni. Iste regule in transposito quoq; cautu nō minus q̄ in cantu regulari acutissime sunt immitande.

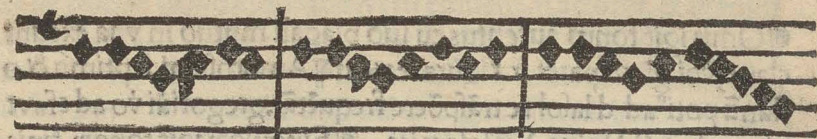
Quarta.

¶ De tenoribus tonorū capitulū vltimū

Tenor (qui & maneries toni dicit) ē breuiuscula melodia que in ecclesiasticis cantilenis fini annectit hac dictione Euouae. q̄ est seculorū amen. & est duplex/ antiphonarū/ & introitū/ antiphonarū est sub cuius melodia psalmodi finis claudit. Omnis igitur psalmodia minor: nequaquā acutius incipiat q̄ q̄ prima (sui seculorū amen) notula expostulat. Introitū ē sub cuius melodia/ vsuū finis claudit. tot em̄ sūt tenores/ tā antiphonarū q̄ introitū: quot sunt toni/ Antiphonarū igitur tenores. isto modo cōsiderantur.

Tenor toni

Primus tonus.



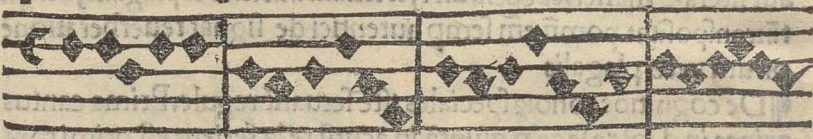
¶ Ducale Evouae. Differentia prima. Secūda,

Secundus
Tercius



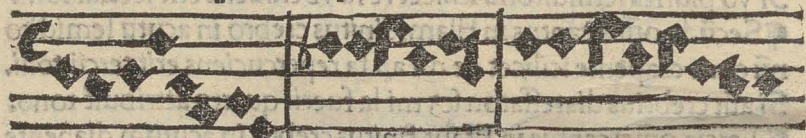
¶ Secūsus. ¶ Ducale terci. Differentia prima, Secūda

Quartus



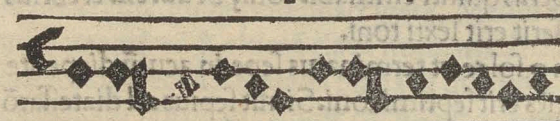
Tercia. ¶ Ducale quarti. Differentia prima, Secūda,

Quintus



Tercia. ¶ Ducale quinti. Diffe

Sextus:



¶ Ducale sexti Differentia prima

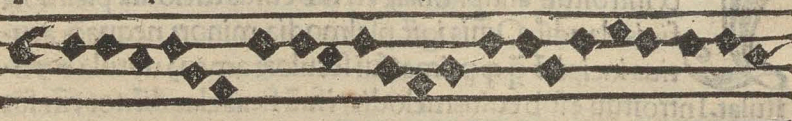


Septimus.

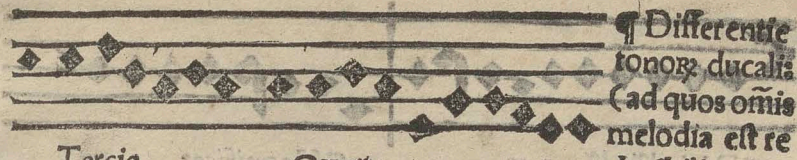


¶ Ducale septimi Differentia prima Secunda

Octavus



¶ Ducale octavi Differentia prima Secūda



¶ Differentie
tonorū ducalis
(ad quos omnis
melodia est re
ducibilis) euo

Tercia Quarta.

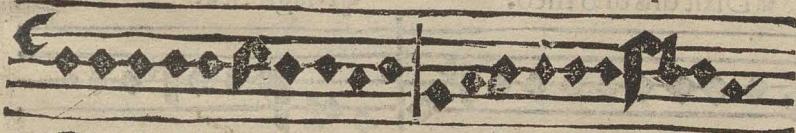
uae potius ornatus q̄ necessitatis gratia adnectuntur: quapropter
plures prouinciātim inueniunt: p̄ consuetudinis aut gentis oble
ctatiōe. gaudet em̄ gens modis morū similitudine / vt inquit Boe
tius / nos autē artis mandata quā consuetudinis oblectamēta exara
re maluimus.

¶ De psalmodia.

¶ Psalmodia est psalmorū secūdu tenores tonorū modulatio: hec
duplices cōtinet psalmos maiores scilicet & minores: maiores sunt
qui planiore modo incedentes principiū & mediū secūdu toni
aptitudinē diuersificant atq; finē tenore toni cōcludunt / vt est ma
gnificat canticū beatissime virginis Marię: & canticum Zacharie
Minores em̄ om̄es fere alij dicūt / quorū David precipuus extitit
autor / om̄is eim̄ minorū psalmorū intonatio in prima sui tenoris nozes
notula incipi debet. Psalmorū itaq; tam minorū quā maiorū mo
dulatiōes satis aperte ex sequentibus noscuntur exemplis

¶ Psalmi ma
iores.

¶ Psalmi mi
nores.



¶ Primi toni

¶ Dixit dominus dño meo,

¶ Magnificat,



¶ Secūdi toni.

¶ Dixit dñs dño meo,

¶ Magnificat.



¶ Terci toni.

¶ Dixit dñs dño meo:

¶ Magnificat,

D

Quarti toni

¶ Dixit dñs dño meo. ¶ Magnificat

Quinti toni

¶ Dixit dñs dño meo: ¶ Magnificat.

Sexti toni.

¶ Dixit dñs dño meo: ¶ Magnificat

Septimi to

¶ Dixit dñs dño meo. ¶ Magnificat

Octavi toni

¶ Dixit dñs dño meo. ¶ Magnificat

¶ De introitibus responsorijs brevis institutio.

Quoniam introitus cuius versus gradatim vel saltim in quatuor
tam eleuatur autentico attribuitur tono: est enim qui
tam peculiaris ducaliū tenor ut patet in versu Eructauit:
¶ Secunda introitus cuius versus circa principium non statim
ad diapente conscendit quāquam eā post morā attigerit
placali tono ascribetur/ ut patet in versu/ Senciāt oēs
tuū iuuamē, &c, Est enim diatessaran propria plagalsū verberatio.
Nempe tam introitus quā responsoria/ primario a finali chorda
tanquam ex proprietate aut perfectiōe iudicari debēt/ consequentiue autē

ex versibus veluti ex signis. Sūt aut̄ gñales melodie versuū sub q̄
bus gloria patri applicatur/vñ responsoria consequenter poterint
centeri & sunt iste.

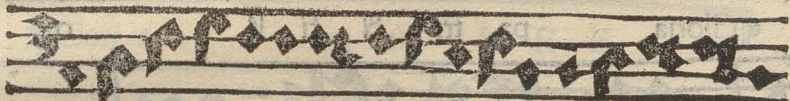


Primi tons

Glori a pa tri & fi lio



& spi ri tui san cto



Seci tons

Glo ria pa tri & fi li o &



spi ri tu i san cto



Terci tons

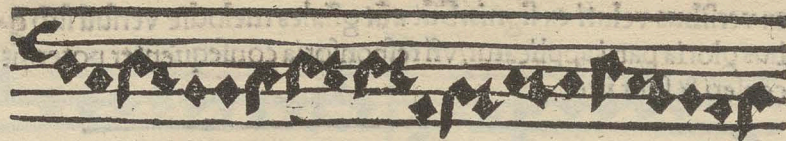
Glo ri a pa tri & fi li o &



spi ri tui san cto



Quarti toni



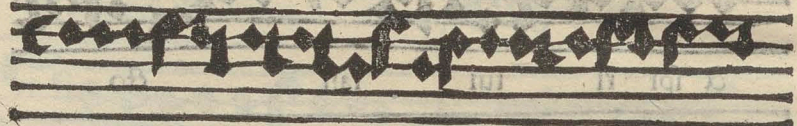
Glori a pa tri & fi li

Quinti toni



o & spi ri tui san cto

Quinti toni



Gloria pa tri & fi li o

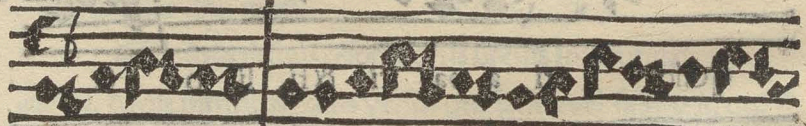


& spi ri tui san cto

Sexti toni.



Glo ri a pa tri & fi li



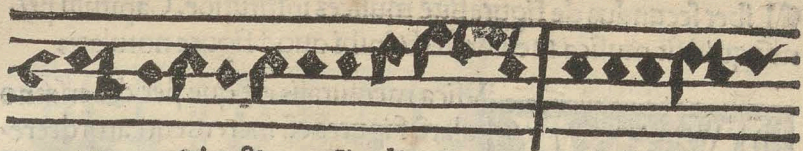
o & spi ri tu i san



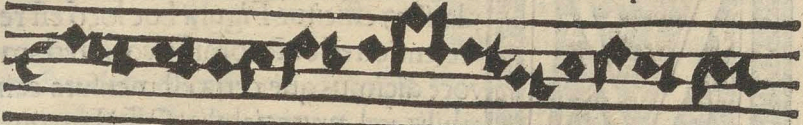
Septimi to

cto

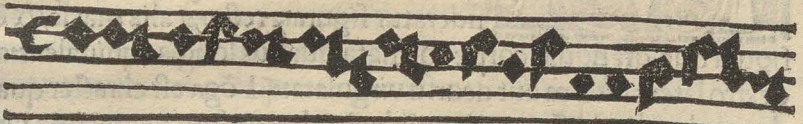
Glo ri a



pa tri & fi li o & spi ri



tu i san cto.



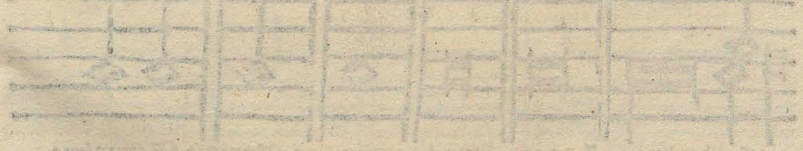
¶ Glori a pa tri & fi li o



Octavi toni

& spi ri tu i san cto.

¶ Introituū versus seriatim pernotare fugiende diuturnitatis gra-
tia postponimus: poterit enim quisq; studiosus musicula ex pre-
dictis institutionibus omnē cantilenā ex se ipso disquirere facilli-
me/qua propter ad musices figuratiue rudimenta pergamus.



¶ Liber secundus de figuratiue musices institutiōe. Capituluū primū quid sit musica mensuralis & inibi quod figure notularū:

franchintis.



Maxima.

Longa.

Breuis.
Semibreuis

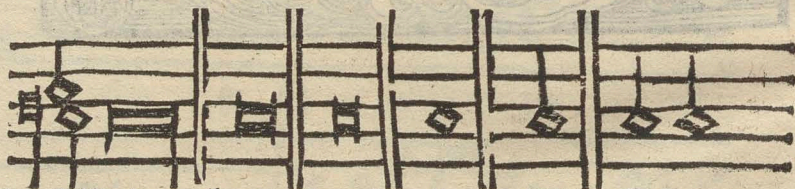
Minima

Seminima.

fusa.

Semifusa.

Musica mensuralis est que per diuersas notularū figuras cū incrementi atq; decrementi accessione secūdū modū tpus & platiōez efficitur/Figura hoc loco est representio recte atq; omisse vocis rectam vocē dicimus que certa est mensura cantabilis vel p̄nunciabilis/Omissam que ip̄a taciturnitate certa t̄pis mensura consideratur figuraz rectaz/ alia maxima/ & ē figura qua drangulo corpe formata duabus longis equiualens: a dextro latere sursum aut deorsū virgulata: ¶ Longa est character qua drangulus dimidiū maxime pōderās/ dextrorsum vt maxima virgulata. ¶ Breuis aut t̄pus/ ē figura quadrangulavnidiquaq; ex parte filo dimidietati longe equiualens ¶ Semibreuis ē figura ad similitudinem grani auene disposita vbiq; virgula carens dimidio t̄pis equiualens. ¶ Minima ē character vt semibreuis dispositus sursum aut deorsum virgulatus/mediū semibreuis notule cōcludēs. ¶ Seminima est notula minime similis formata plano autem corpore vel vt miuima dextrorsum vncata/dimidietatē minime cōplectēs ¶ Fusa ē figura corpore seminime similis/dextrorsum retorta/ aut vt minima/binario numero. aut duobus vncis cōnexa: dimidiū seminime continēs. Semifusa est nota: fusa ad omnia similis duobus hamis retorta- vel vt minima tribus hamis- aut ternario numero cōnexa vt hac videtur discussione,



¶ Maxima. Longa. T̄pus. Semibreuis. Minima. Seminima.





Fusa. Semifusa,



¶ Capitulum secundum
de ligaturis

Ligatura ut ait Tinctoris est unius note ad aliam iunctura vel est simplicium figurarum per

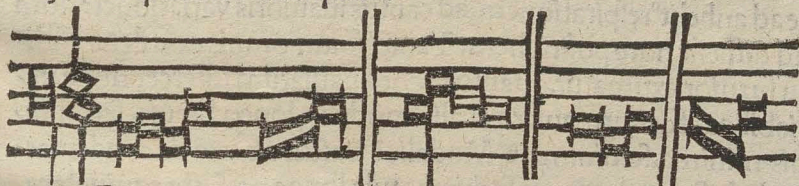
tractus debitos ordinata coniunctio, ligabiles figure sunt maxima longa brevis & semibrevis. hec etenim figure in ligatura dispositae cum simplicibus/accidentia (puta perfectionem imperfectionem & alterationem) suscipiunt de ligaturis iste dant regule: & primo de primis ligaturarum notulis. ¶ Prima, omnis ligatura conscendens: quadro vel obliquo corpore/cuius prima notula nullam habet virgulam a Franchino cum proprietate dicitur: redditque primam brevem ¶ Secunda, omnis ligatura conscendens corpore quadro: primam habens virgulatam dextrorsum ad descensum, sine proprietate dicitur, primam facit longam, ¶ Tercia: ligatura dependens: quadro vel obliquo corpore nullam habens virgulam: sine proprietate dicitur, atque primam continet longam, ¶ Quarta, omnis ligatura conscendens vel dependens quadro vel obliquo corpore sinistrorsum in ascensum virgulata, dicitur cum opposita proprietate, atque primarias duas semibreves constituit, ut hac spectatur descriptione.

¶ Prima regula

¶ Secunda

¶ Tercia

¶ Quarta



¶ Prima regule.

¶ Secunde.

¶ Tercie.



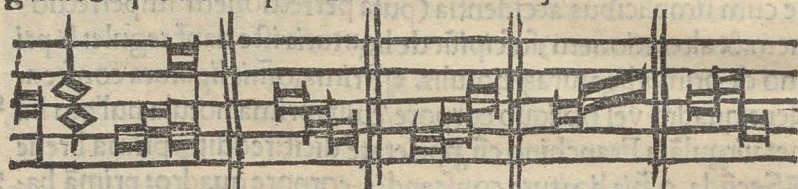
¶ Quarte regule

¶ In medijs notulis/ nulla considerat quantitatis diversitas: nam auctore Franchino omnis media brevis modulatur. dempta cum opposita ligaturis

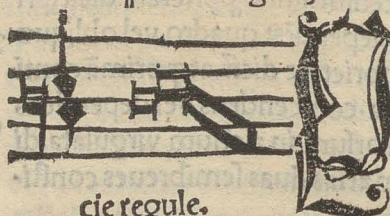
¶ De medijs ligaturis

lita pprietate atq; maxia / q̄ principio medio & fini aptissime poterit adiungi. q̄ a q̄busdā longa medietati inserit̄ hmōi dispositio a Gaffaro negat̄. ¶ De vltimis ligaturaz; notulis. ¶ Omnis ligatura habens vltimā notā / quadrā directe supra penultimā. aut indirecte sub penultima vltimā continet longā. ¶ Secūda: omnis ligatura habens vltimā notā ascendente quadro vel obliquo corpore sine tractu vltimā facit breuē: ¶ Tercia, omnis ligatura habēs vltimā indirecte sub penultima. quadro corpore, reddit ip̄am longam. obliquo aut corpore breuē hoc modo,

Prima regula.
Secūda
Tercia



¶ Prima regule, Secunde, Ter

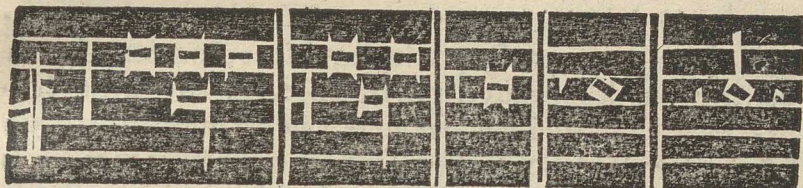


¶ Capitulū terciū de pausis. Ausa est figura artificiosam cantus desistentiā demonstrans: vel est taciturnitatis signū secūdum note quātitatē cui appropriat̄ cōstitutū. Sūt enim pause excogitate

ad anhelit̄ respirationem, ad cantus suauioris variationem: tum ad difficilē note positionem, Tanto igitur omnis cantilena auditu suauior extimatur. quanto idonea pausarum interceptione variabilior efficitur, pausarum alia modalis, longa breuis. semibreuis. minima. seminima. ¶ Modalis ē tractus ab vna linea ad quartā deductus: tria tegens spacia: notule longe perfecte equiualens, ¶ Longa est virgula: tres lineas duabus intermediatis spacijs cōcludens: duo in se ip̄a cōplectens, ¶ Breuis ē virgula de linea ad lineā contiguā deducta: breui notule secūdū figuraz; accessionē semp̄ equiualens. ¶ Semibreuis ē virgula que alicui linee infixa ad medium viciniōris spacijs dependet: semibreui notule equiualens ¶ Minima pausa aut suspiriū est virgula alicui linee affixa ad mediu spacijs contigui surgens minime equiualens figure, ¶ Seminima pausa est virgula minime; similis formata: sed retorta dextror

Modalis
Longa.
Breuis.
Semibreuis
Minima
Seminima.

sum seminamā notulā ponderans. que & semisuspiriū appellatur,
 Omnes igitur pause figuris totalibus equivalentes cū eis: ubiq; per
 fectionis patiuntur accidens imperfectionē aut & alterationē nō su-
 sciipiunt.



¶ Modalis ¶ Longe. Brevis. Semibrevis. Minima.
 ¶ Capitulum quartum de modo & eius diuisione,

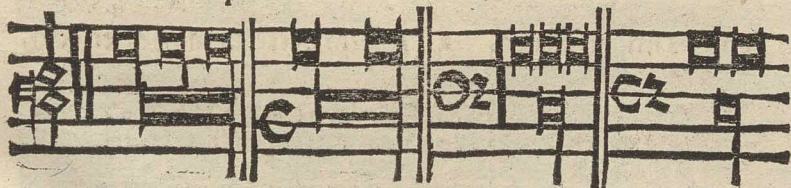
Modus est quantitas ex certis longis: maximam aut bre-
 uibus longā respicientibus cōstituta. Vel est regula dis-
 posite quātitatis in longa secū dū diuisionē totius in p-
 pinquas partes: est aut duplex. maior & minor. Quorū
 vterq; rursus in duas partes dimenbrať scilicet in perfe-
 ctū & imperfectū Modus maior perfectus est quoniam i ma-
 xima tres longe considerantur talis (auctore Franchino atq; tincto-
 re) solū duabus triū breuiū pausis: essentialiter aut indicialiter po-
 sitis signat aut coloratiōe longarū notularū: verū is modus (ob eius
 diurnitatē) rarissime inuenit Imperfectus est. cū due solū longe
 in maxima canuntur, hic per priuationē signorū sui perfecti cogno-
 scitur. ¶ Modus minor perfectus est cū longa tribus metitur tem-
 poribus: vnica triū breuiū pausa: indicialiter vel essentialiter po-
 sita cognoscit, aut circulo perfecto: binario vel ternario numero
 appenso. ¶ Minor imperfectus est cū in longa solū due canuntur
 breues. & considerat circa priuationē signorū sui perfecti modi, vt
 hac videtur descriptiōe.

¶ Maior per-
 fectus.

¶ Maior imp-
 fectus.

¶ Minor per-
 fectus.

¶ Minor imp-
 fectus.



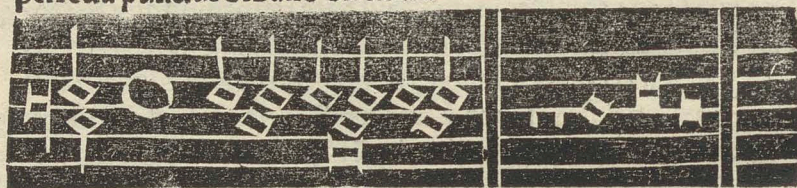
¶ Maior pfectus. ¶ Imperfectus. ¶ Minor pfectus ¶ Imperfectus.
 ¶ Capitulum quintum de tempore & platiōe,

¶

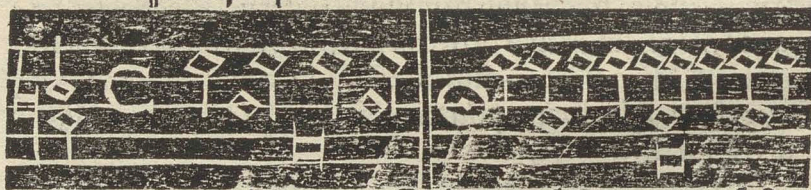
Tempus est quantitas breuibus ascripta notulis, Vel est dimensio, semibreuiū: in breuibus considerata notulis, & est duplex perfectū & imperfectū: Perfectū vbi breuis notula tris continet semibreues: quod declarat per circulū plenū in inicio cantilenarū positū. Alij vero duabus semibreuiū pauis quas subsequētibus cōnumerāt figuris perfectū tpus designant: vel tpm repletiōe. Imperfectū tpus breuē in duas semibreuiū scindit notulas, Tale per imperfectū cognoscit̃ circulum. Prolatio vt refert/Tinctoris est quātitas ex minimis semibreuē respicientibus constituta. vel vt ait Franchinus est essentialis quantitas semibreuibus ascripta diuisionē monstrans totius in partes p̃pinquas /hec prolatio prioribus gradibus equā suscipit partitionē: nā alia ternariā in semibreui recipit sectionem q̃ perfectā dicūt musici. Alia binariā continet diuisionē, semibreuē in duas minimas scindens que imperfecta dicit̃. Perfecta platio cognoscitur per punctū circulo, aut semicirculo infixū. vel per duas minimas pauis. que ceteris subsequētibus figuris adnumerant̃ imperfectā punctus orbatio ostendit.

Imperfectū

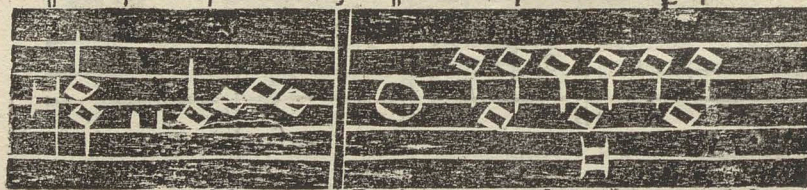
Prolatio



¶ Tempus perfectū



¶ Tempus imperfectum, ¶ Prolatio perfecta in tpe perfecto.



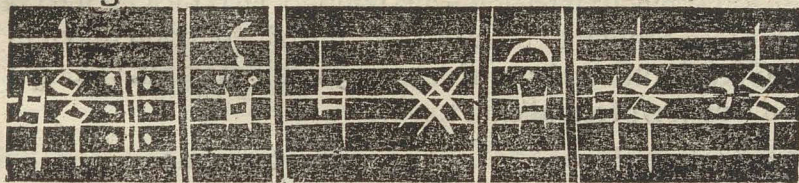
¶ Vel sic, ¶ Prolatio imperfecta in tpe perfecto.

¶ Capitulū sextū de signis incantu

Signū in pposito est, q̄ primariā alicuius cantus noticiā confert quo ad modū tpus & plationē: est em̄ duplex explicitū & implicitū. Explicitū est quod inicio cantilenarū ponit: vt est circulus/pausa/punctus: implicitū est qd̄ implicate aut notularū repletioē/ aut pausarū dispositioē gradū demonstrat. Explicita superius i vniuscuiusq; gradus descriptioē pnotescunt que (vt partialiter repetā.) hoc modo cognoscent, Omnis pfectus circulus in se solo positus tpus demonstrat pfectiōum Semiplenus aut̄ imperfectū. Si vō circulo numerus cōnexet tūc circulus modū, & numerus tpus demonstrabit vt istis conspiciē descriptioibus.

Oz)	Alpodi ris. mino	} per. ecti	} Temporis.	} perfecti,	¶ Nonnulli hec signa tanq̄			
Oz)						} perfecti.	} imperfecti	supuacanea duxerūt repro
Cz)						} impfecti	} imperfecti	bada autoritate phi, frustra
C3)						} impfecti	} perfecti.	est fieri. &c.

O perfecti. } perfecte, ¶ Antiquorū signa describere
O imperfecti } perfecte. } tediosum arbitror: quocirca
O perfecti. } impfecte } ad cognitionē cātilenarū, a neu
O imperfecti } impfecte } tericis ordinata sufficient signa
 enumerata: sunt & alia explicita minus principalia signa: que isto
 choro figurāt



Reinceptiōis. Cōueniētie Aspiratiōis. Signū ghale. f̄sa vt

¶ Reinceptiōis signū/cantus repetitionē docet: cōueniētie partē cātilene que pausat: sub tactu illius note incipere. supra quā ponit docet' ḡale iudicat: om̄es cantilene partes: sub dulci/ consonantiā rū permissioē ibidem stare. Tactus est cōtinua motio indebita mē sura contenta: motū em̄ agnosciē tpus: tpe quantitas vocis prolate Est igi' triplex tactus. maior scilicet minor, & pportionatius. Ma-

E 4.

Minor.

for est qui breuē vnico motu complet. Minor hic oim vulgatissi-
mus est: semibreuē vno motu metit notulā. potest aut in oim si-
gno semibreuis tactu mensurari dempta augmētatiōe & pportio-
nibus. pportionatus fit quū figure dissimili quantitate pferuntur
vt in pportioibus cōmittit videlicet cū in multiplici gñe due tres
aut quatuor notule contra vnā modulant.

Proportio
natus.

¶ Capitulum septimū de perfectiōe & imperfectiōe.

Perfectio..



Perfectio est figurarū in dualitate cōsideratarū ad ternariā
dimensionē reductio: quemadmodū numerus dualis se-
quiori ascribitur sexui. tanq̄ imperfecto: Ternarius aut virili
vt perfectissimo. ita musici in ternario pfectā, in binario
aut imperfectā figurarū dimensionē considerāt: quocirca
refert Boetius: omne trinū perfectū: & omne binū imperfectū.

Imperfectio

¶ Imperfectio auctore Eranchino. est reductio quedā tercię partis
ad plus ad suū totū, secūdu ternariā eius positionē pri^o i ipso cōside-
rata: aut est alicuius totius in ternario depredatio. cōsiderat em i-
perfectio solū in figuris in pfecta quātitate cōstitutis. quarū quatuor
sunt scilicet, maxima/longa/breuis & semibreuis: hee igit per se in
ternario cōsiderate totales dicunt. Maxima em cū nullā habeat se-
maiorē, semp totalis dicit: relique aut secūdu figurarū accessio nē:
& totales & partiales extimant. Figurarū alia ppinqua. & est illa in
quā immediate resoluit totalis: alia remota. & est illa inter q̄ & su-
um totū: ppinqua intercipit ¶ alia remotior est & dicit illa inter q̄
& suū totū. Propinqua & remota intermediāt ¶ remotissima est in-
ter q̄ & suū totū. tres (numeri naturalis) notule mediant. verbi grā
in mō maiori pfecto. dicitur totalis,

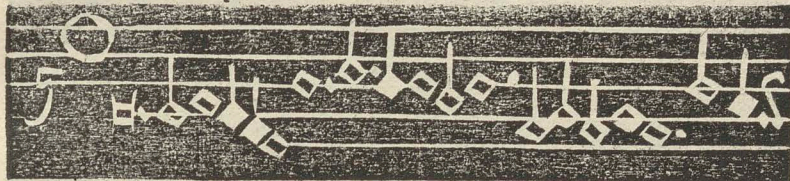
liberaria eius
autē

{ ppinqua longa,
Remota breuis.
Remotior semibreuis
remotissima minima. }

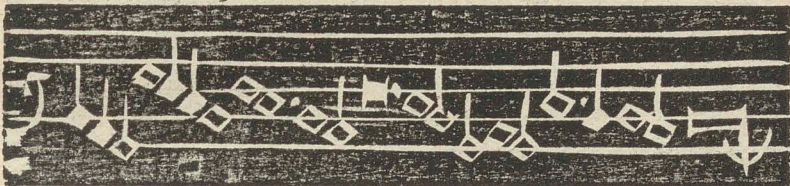
{ figurarū alia
agens tm vt minima.
patiens tm vt maxima
agens & patiens: vt longa breuis
& semibreuis.

¶ Tria sunt auctore Franchino: que figurā imperfectibilem demonstrāt
scilicet numeralis imperfectio/punctualis diuisio: & figurarū pleni-
tudo. Omnis aut figura imperfectibilis, imperfecti poterit vel a parte ant
aut a parte post. vel ab vtraq.

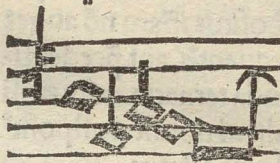
¶ De imperfectiōe tales dant regule. Omne totū imperfectū: ab eius *Prima.*
 parte p̄pinqua immediate ante vel post cōstituta: aut ab equiva
 lenti p̄pinque partis: parte, aut a partibus remotis: añ & post no
 tulā cōstitutis/nisi p̄uctus diuisiōis obstet: vt isto tenore videtur



¶ Discantus,

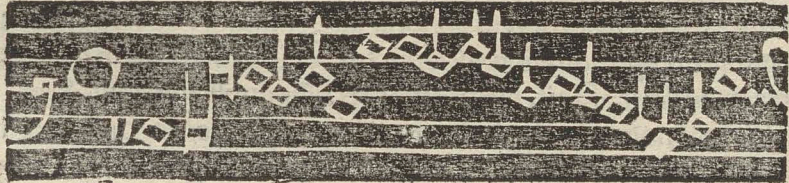


¶ Tenor.

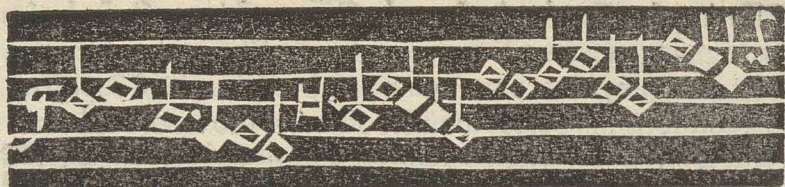


¶ Secūda/Similis ante sibi similē corpōra *Secunda*
 liter distincta: nō imperfectū. nō autē de vni
 tis in toto intelligendū est. vt videt̄ in lon
 ga prescripti tenoris: vbi vnita in toto bre
 uis añ similē posita, q̄libet: quo ad totū ip̄fi
 cit̄ a semibreuib⁹ añ & post lōgā cōstitutis:

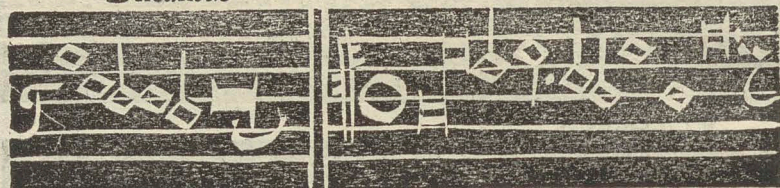
¶ Tercia, color in perfectis notulis consideratus ip̄is terciam p̄p̄is
 valoris adimit quātitatē nōnūq̄/etiā figuris p̄pinquioribus euenit *Tercia.*
 coloratio p̄pter euitandā alterationē vt isto tenore consideratur.



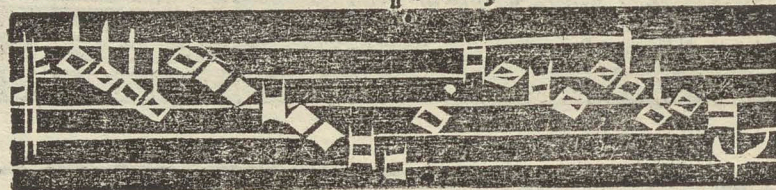
¶ Cantus



Discantus



Tenor,



Capitulū octauū de punctis.

Diuisio
punctus



Vnctus est minimū quoddā signū: quod notulis accidē-
taliter: antepōnitur, aut interponitur, vel postponitur: &
est duplex diuisiois & perfectionis. Diuisiois est qui
alicui notule prepositus: aut postpositus ipam nō auget
nec minuit, sed ad p̄cedentē vel sequentē (aut p̄cedenti-
bus aut sequētibus) eā p̄ perficienda ternaria numeri
tate applicandā docet / perfectionis est qui alicui notule postpositus

Perfectionis.

ipam pficit tres equas in partes diuisibilē demonstrans.

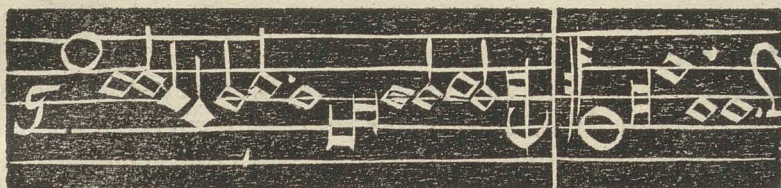
Transporta-
tionis.

Punctus diuisiois fit dupliciter scilicet. Mediate & immediate.
Mediate cū notulā cui apponit̄ ad distantiorē sequētē figurā trā-
ferat cōputandā talis translatiois, aut transportatiois dicit̄ p̄ctus.
Immediate cū notulā cui apponit̄ ad p̄p̄inquirē docet cōnume-
randā, & is p̄p̄rie diuisiois dicit̄ p̄ctus, & hic solū figuris in imperfe-
cta quantitate affigit̄. Punctus perfectionis dupliciter considerat̄,

Augmētatio
nis.

Primo si notule in imperfecta quantitate cōstitute / apponit̄, tūc eā
recto p̄p̄rietatis dimidio adauget: & is p̄p̄rie augmentatiois vo-

atur punctus. Secūdo cū notule in pfecta quantitate cōsiderate
 apponit tūc em̄ si a minore precedente aut sequente impficeret.
 in pfectiōe cōseruat. & hic pprie pfectiōis dicit punctus. vt isto cō
 centu perspicitur,

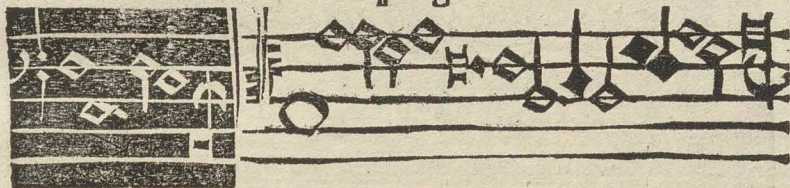


¶ Discantus transportatiōis punctus ¶ Diuisiōis punctus



Tenor

¶ Augmentatiōis Baritonans.



¶ Altus pfectionis,

¶ Capitulū nonū de alteratiōe.

Alteratio hoc in pposito est pprii valoris secūdū notule
 formā duplicatio: dicta alteratio. quasi alterius actio: eue
 nit quidē (autore Gaforo) notulis in sua pfecta quanti
 tate dispositis, atq; in impfecta quū sunt ppinque partes
 sui totius pfecti: vt semibreuis impfecte pationis in tpe
 pfecto. & breuis tps impfecti in modo minori pfecto,
 causat em̄ alteratio. vt impfectio / in gradibus pfectis ad complen
 dā ternarie numerositatis pfectionē. de hac tales dantur regule.

¶ Prima: quotiescunq; abiq; puncto diuisiōis. ponunt, due partes p̄ prima regu
 ppinque. inter duas totales. aut inter duas totaliū figurabiles quā
 titates. puta inter duas pausas. aut inter pausam. & eius totalē: aut

et contrario semp secūda pars p̄p̄inqua alterabit. se ip̄am bis cōtinēs.

Secūda

¶ Secūda quoties inter duas totales: vna p̄p̄inqua atq̄ p̄p̄ique p̄tis
 pausa mediauerit tūc pensiculandū erit, si pausa p̄cedit notā. tunc

Tercia.

nota alterabit, si e contrario nulla erit alteratio: sed nota imp̄ficiet
 totalē ante euntē & pausa sequentē, ¶ Tercia: q̄n̄ tres semibreues in

Quarta

mediauerint duobus t̄poribus: quaz̄ prime due cop̄u' atim situ
 untur p̄ eodē t̄pe cōputabunt. verū. si postreme due fuerint cōiun

Quinta

cte. tūc prima soluta. antecedentē imp̄ficiet breuē & tertia alterat
 nisi puncto perfectiōis prima breuium fuerit munita. ¶ Quarta, si

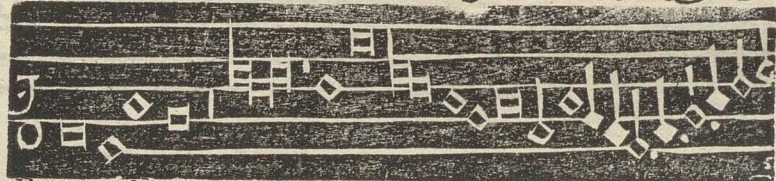
quatuor semibreues inter duo t̄pora mediauerint. quarū prima
 rie due ligabunt vltima sequentē breuē imp̄fic. et, si aut̄ due inter

medie copulentur, prima semibreuium precedentem imperficiet
 breuē. ¶ Quinta. q̄n̄ quicq̄ semibreues inter duo t̄pa ponūt: quaz̄

extreme due fuerint solute: tūc prima primā: & quinta. secūda im
 p̄ficiet breuē. vt isto videtur concentu.

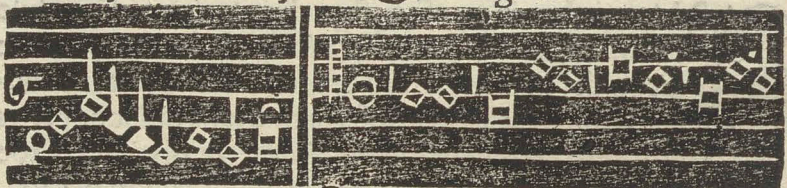


Discātus

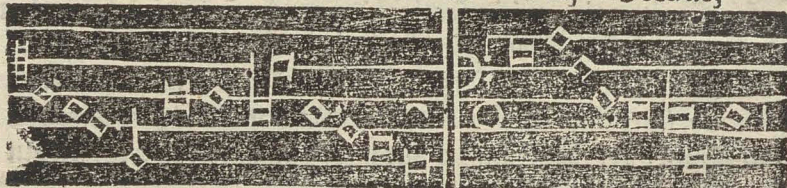


Prime, al Secūde. al, al. Quarte regule.

Tenor.

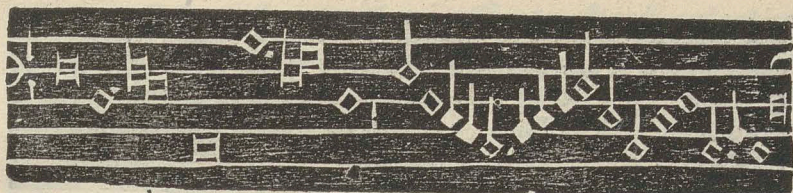


Prime. al. al, Secūde,



Quinte regule,

¶ Baritonans, Tercie.



al

¶ Capitulum decimum de augmentatiōe & diminutiōe.



Augmentatio est quantitatis figurarū maiora mentū/eue
nit solū i platiōe pfecta vbi semibreuis tribus & minima
vno tactu metit. huius signum est punctus circulo aut se
micirculo infixus: circa vnā tantū cantilene partē cōstitu
tus: quum aut in singulis cantilene partibus cōpertū fue
rit: tres minimas vel vnā semibreuē integer tactus cōtine
bit. Diminutio est abstractio certi valoris quantitatiui ab ipis fi
guris: Vel est pprie ac primarie quātitatīs secūdū formā figurarū
variatio: hec consideratur tripliciter canonicē/ pportionaliter &
virgulariter. Canonicē quum figurarū quantitates declinant. & va
riantur ab essentiali valore in mensura. secūdū canonis ascripti se
tenciā. verbi gratia. maxia sit longa/ longa breuis. & sic deinceps.
hūi diminiōnē Iosquin inter ceteros, suis elucubratiōibus dif
ponere plurimū frequentauit, nōnūq̄ a contrario sensu talis dimi
nutio accipit isto canone/ sit breuis maxima/ semibreuis longa/ mi
nima breuis & hoc genus p musicoꝝ arbitratu/ verū talis impro
prie dicitur diminutio (authore Gafforo) quū potius augmēti q̄ di
minutiōis pducatur effectū. Proportionaliter quum figure secun
dū disposite pportiois considerationē diminuūt p maioris & mi
noris inequalitatis accessionē, de hac latius capite de pportionib⁹
differemus. Virgulariter sumpta/ est q̄ per virgulā circulū secantē:
declarat hec pprie temporali competit mensure: non aut figuris.
nā in hūi signis non figurarū numerus, sed mensuralis (velociori
motu) adimittit quantitas: hanc diminutionem Obrecht clarissime
disposuit, in omni missa. Si dederō. &c. que his nostris quoq̄ descri
ptionibus possit accipi.

Augmētatiō

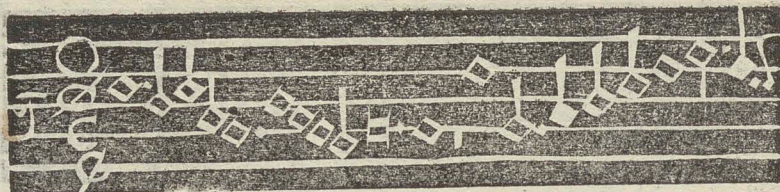
Diminutio.

Canonicē

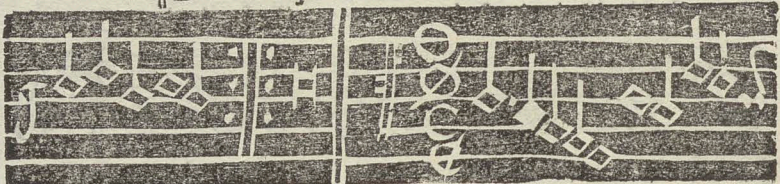
Proportio
nabiliter.

Virgulariter

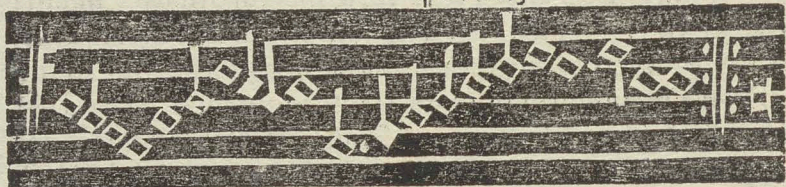
F



Discantus,



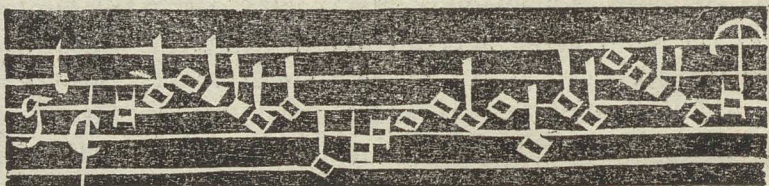
Tenor,



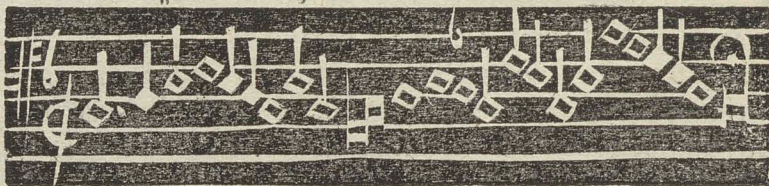
Capitulum undecimum de Sincopa.



Incopa est reductio unius notule ultra maiorem; ad equalem cui connumeratur. euenit in cantilenis (vt refferit Gafforus) quocienscumq; per plures figuras progreditur sub diminuta connumeranda; notularum numerositate contra tactum, vt isto discantu conspicitur,



Discantus,



Tenor.

¶ Poterit aut in omnibus gradibus fieri sincopa & in figuris notularum usque ad minimam. Instituerunt enim musici minimam ultra pausam breuem per sincopam non esse transferendam: similiter semibreuem ultra pausam breuem raro/nuncquam ultra pausam longe debere reduci. Sunt tamen (vt nobis compertum est) qui minimam sincopando distantius in suis edicionibus disponunt,

¶ Capitulum vltimum de pportionibus.



Proporatio (vt refert Euclides) est duarum quantitateum sint eiusdem quantitatum certa alterius ad alteram habitudo.

¶ Equalitatis & est duarum quantitateum adinuicem equalium respectus: vt duorum ad duo

¶ Inequalitatis est duarum quantitateum adinuicem unequalium quantitateum adinuicem relatio vt 4 ad 3 & est duplex alia: maioris inqualitatis & fit cum maior quantitas minori coequalitate relatione vt 4 ad 3. ista enim generis suo effectu notulas (quibus proponitur) minuit secundum pportiois naturam

¶ Minoris: fit cum minor quantitas

In relatione maiori coequatur: vt 3 ad 4 hec enim figuras quibus proponitur adauget secundum vniuscuiusque naturam

¶ Maioris inqualitatis: quinque sunt genera videlicet,

ADultipler.	Et ita quando maior numerus comprehendit minorem.	¶ Pluries precise vel bis ter & deinceps.	vt sunt.	1. Ad. 2.	Et dicitur	Dupla tripla.
Supparticulare.		¶ Semel cum eius aliquota parte		3. Ad. 2.		Sesquialtera.
Supparciens.		¶ Semel & eius aliquantam partem.		5. Ad. 3.		Superbipartiens
ADultipler superparticulare.		¶ Pluries cum eius aliquota parte.		5. Ad. 2.		Dupla sesquialtera
ADultipler superparciens.		¶ Pluries cum eius aliquanta parte.		8. Ad. 3.		Dupla superbiparciens

¶ Toti sunt & minoris inqualitatis. cum predictorum nominibus. Pars aliquota est que aliquoties sumpta reddit suum totum precise. vt media bis. sumpta facit suum totum. tertia ter & quarta quarter & deinceps. Pars aliquanta est que ex partibus aliquotis constat: sumptaque aliquoties, non precise reddit suum totum.

sed vel excedit vel deficit: vt 3, ad 5. ad cognitionē pportionum
hūoi seruant cautele. Prima: om̄is pportio debet p̄rijs duob' nu-
meroz; caracteribus in cātilenis describi: quo helitatiōis absistat
dilatiō. Nā sicuti: vna vox nō efficit consonantiā ita nec vnus nu-
merus pportionē. ¶ Secūda: om̄is pportio: debet ordinari p̄ figu-
ras noie & quantitate consimiles: puta semibreues minoris platio-
nis debent pportionari, per semibreues minoris platiōis. sic in ce-
teris quoq; signis cōsiderandū erit. ¶ Tercia regula: om̄is pportio
destruif per immediatā contrarie pportiois suppositionē. vel per
signi interpositionē, que om̄ia seriatim suis exemplis patebunt.

Secūda

Tercia.

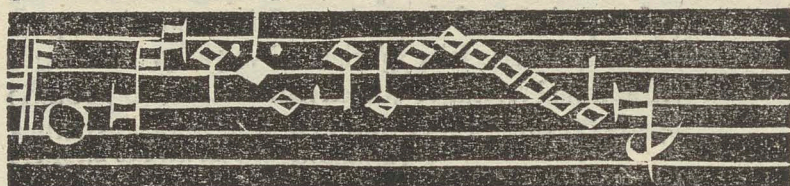
De pportio-
ne dupla.

¶ Proportio dupla/ harmonice/ fit quū maior notulaz; numerus
equet minori, ita vt vnaq; notula minoris numeri: dimidia sui
quātitate minuaf & figuraf eo mō qd' p̄ns cōcentus demonstrat

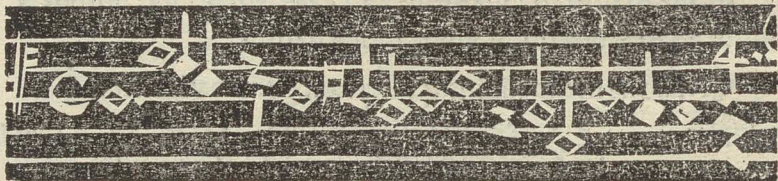
246

125

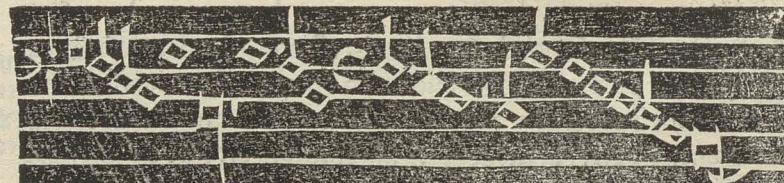
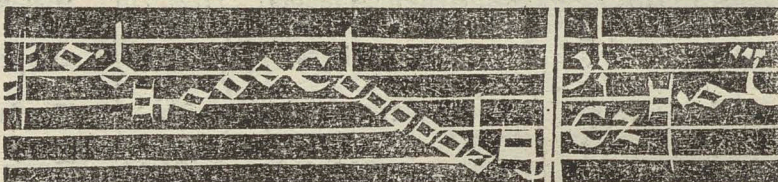
Discantus.



Tenor.



Bassus.



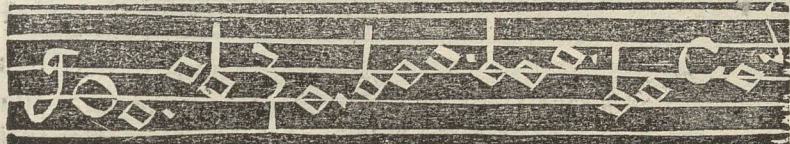
Aliqñ absq; numeris canonicē demonstraf dupla proportio/ isto
canone diminuaif i duplo. & his similibus canonicibus quandoq; per

equalia signa (vt ait Franchinus) videlicet qm̄ semicirculus cū bī-
narij numeri adhesionē circa om̄es cantilene partes disponit. aliq̄
aut̄ signo transuerso duplā disponi volunt.

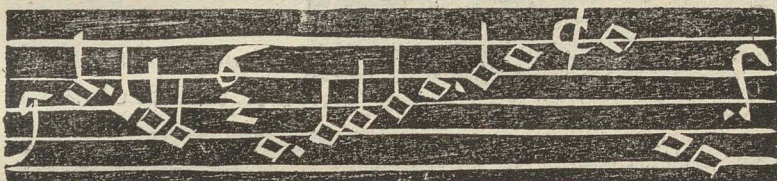
¶ Tripla. harmonice considerat̄: qm̄ tres figure equiualet̄ vni: sibi
ipsis. & nomine & quantitate cōsimili ita vt vnaqueq̄ ip̄arū triū di-
minuat̄ de duab⁹ tercijs partib⁹ pprie quātītatis. & figurat̄ hoc mō
vt in concentu sequenti conspicitur

De pportio-
ne tripla

$\frac{360}{123}$



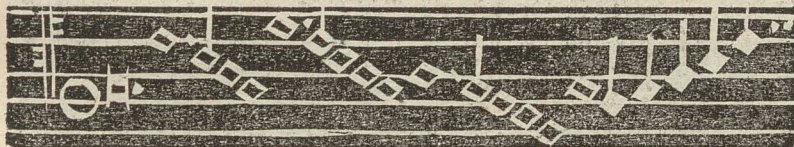
Discantus



Tenor.



Bassus.



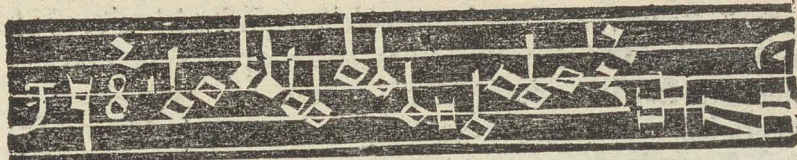
¶ Quadrupla. fit quum quatuor notu-
le vni, & nomine / & quantitate sibi ip̄is
cōsimili equiualet̄: ita vt singula queq̄
ip̄arū quatuor minuat̄ de tribus. quar-
tis partibus sui quantitatiui valoris: & cognoscit̄ isto mō. vt patet
in exemplo.

De pportio-
ne qdrupla.

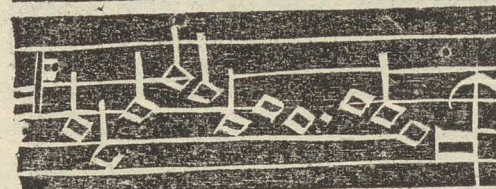
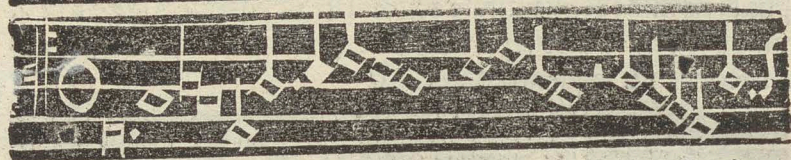
$\frac{246}{123}$



Discantus.

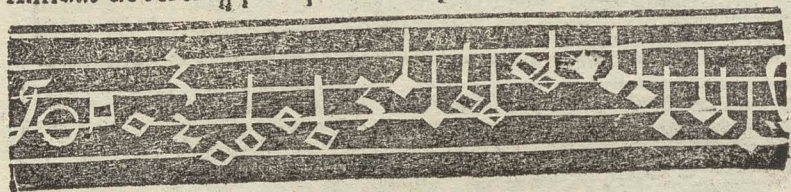


Tenor.

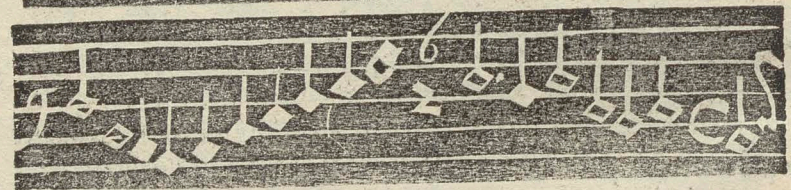


¶ Sesequaltera. fit cū tres notule cōmensurāt duabus. sibi & noie & quantitate consimilibus. ita ut vnaqueq; ipsarū triū. di-

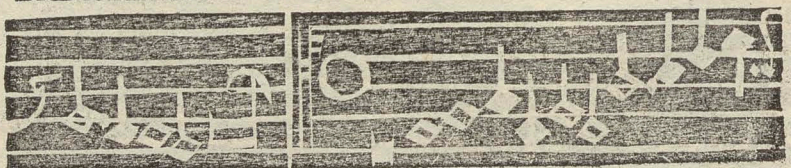
369 minuatur de terciā pprie quantitatis parte / & figuratur hoc modo
246

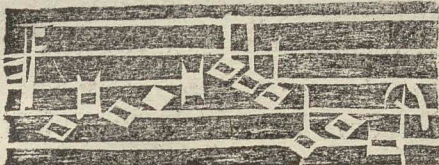
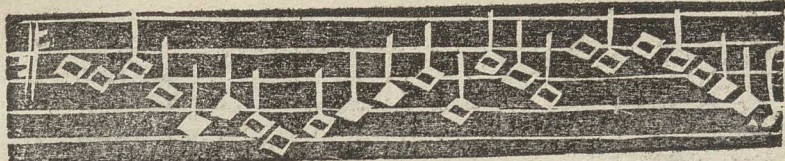


Discantus



Tenor.





¶ Quotienscūq; (auctore fr̄a chio) sex feminime ponūt. q̄s vnica feminimas in connume ratōe: p̄cellerit aut sequat. oēs sex erūt feminime. simplices.

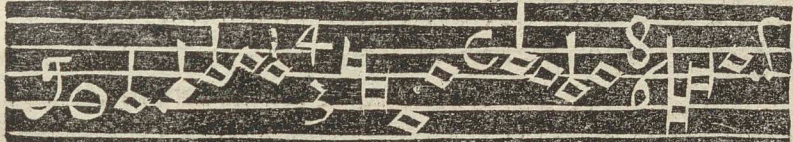
Cantela ad sesquialtera.

¶ si eas sola minima imediate nō p̄cellerit aut sequat: oīes sex se squalterabunt, vt patuit in discātu p̄cedēti. Quū aut̄ quinq; fuerit feminime quas minimā p̄cellerit vel sequat tūc pp̄nquiores due apud minimā cū ea numerabunt. & relique tres sesquialterantur, si aut̄ septē fuerint feminime. tūc prime quatuor erūt feminime, et relique sesquialterantur,

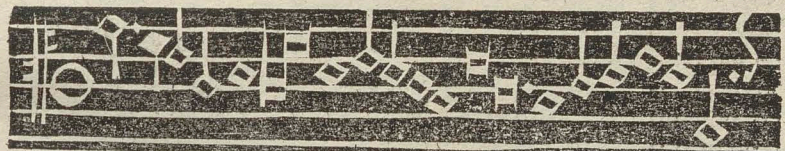
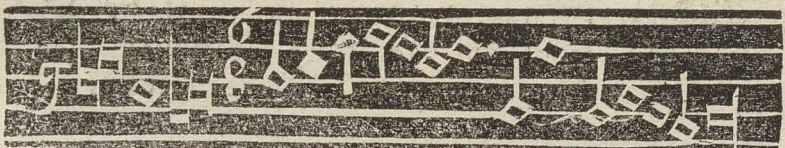
¶ De sesquitercia

¶ Sesquitercia fit quū quatuor notule tribus equalent sibi cōsimilib' & noīe & quātitate. ita vt singulequeq; ip̄az quatuor diminu ant̄ de quarta pp̄rie quātitatis parte & figuratur hoc mō vt in sub

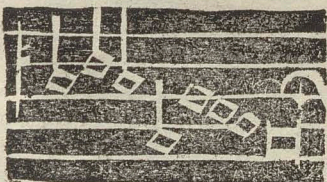
$\frac{369}{246}$



Discantus:



Tenor.



¶ Aliqui sesquiterciā ip̄am in notulis si no t̄pis imperfecti sinistrorsum: seuer- so designant quas Ioannes tinctoris (& alij qui in numero sunt.) acerrime im- probant, & hec haftenus. Fina

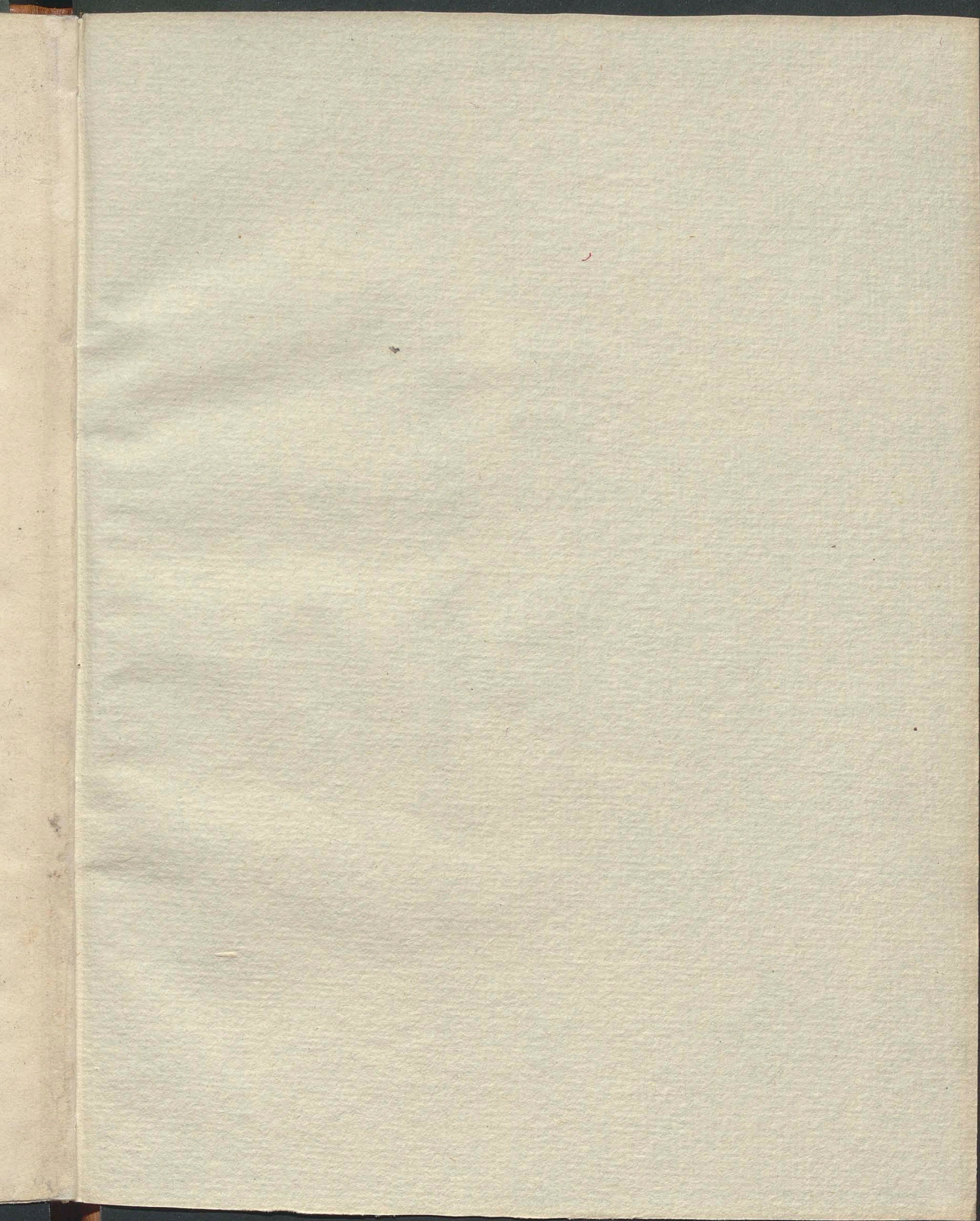


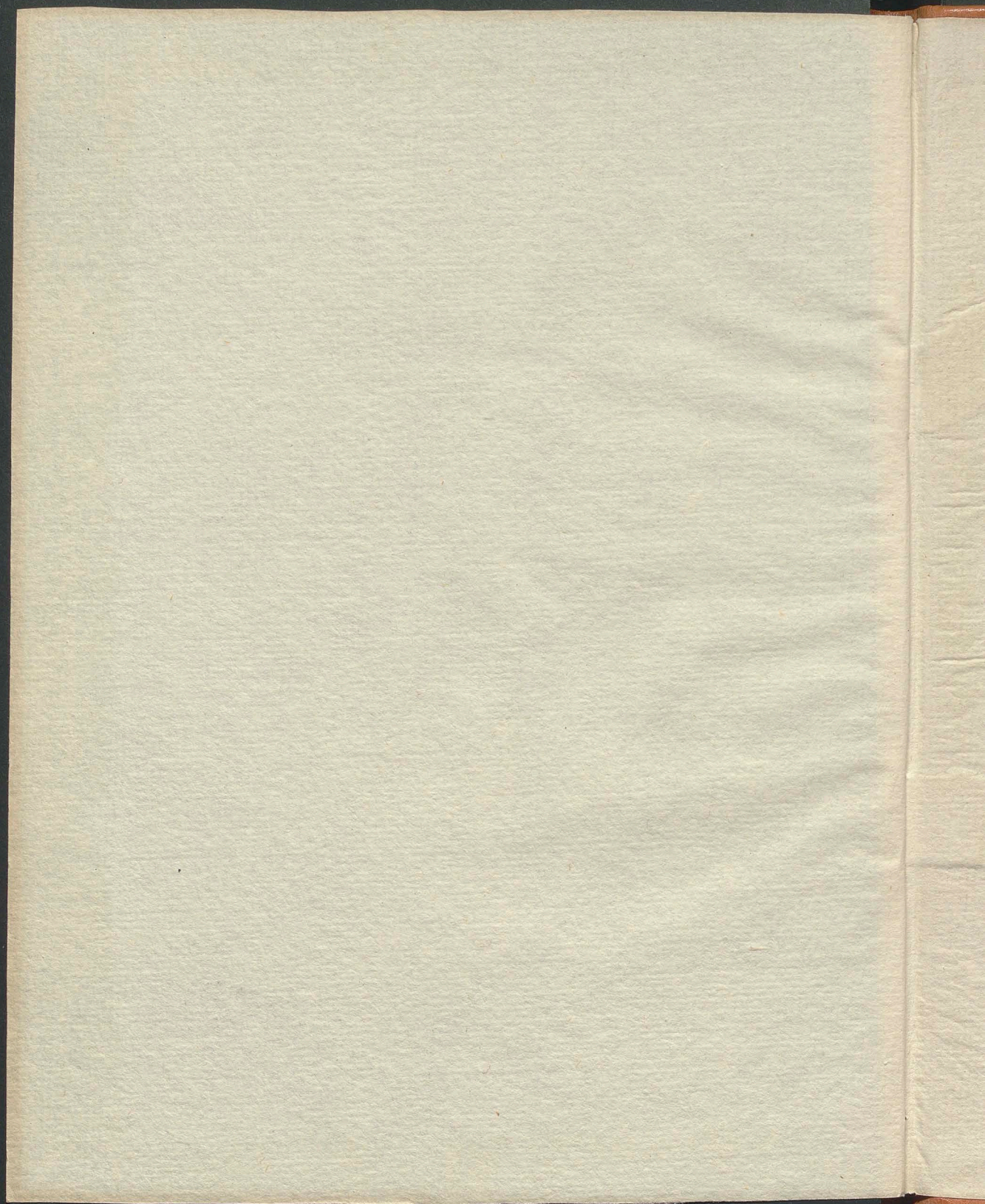
¶ Carmen Ioannis Lupuli Bodmanēsis in circū
foraneū blateronem/musiceſq; artis oſorem,

L Olchica ne labris fūdes hic q̄ſo venena
Hāc artē immerito/ q; lacerate cupiſa
Aut te deuoueo linguę cōplexibus vnū
Pestifere; famā qui mō lēdis acrem.
Illeſo durū reddis ſi corpore vulnus:
Nō gladio/at lingua ſāguineisq; labriſa
Viperea aut mordāx oſor ſi ſibila fundis
Atq; venenato murmura ab ore vomis:
Pallados has artes labro ſi lēdis Erynnis:
Si phlegetonteis faucibus atra nocēs:
Sanguinea pectus rodis ſi Zøyle fauce/
Melq; fluit lingua pectore virus abīt:
Tunc te deuoueo vitę qui reddis honeſtum
In medio ſaltem non aliterq; virum,
Inflatum rabie virus tunc pectora rumpe/
Vt gelido oſoris corde venena notem.
I ſcelus i ſcleris ſtygios ſentina penates
Et furijs factam carpe barathro pyram,
Et caput & linguā ardenti phlegetontis in vnda
Mergendo purget Tiſiphone atra tuam,

¶ Impreſſus
Lraconie per
flozanū Un-
glerū in do-
mo Reveren-
diſſimi i chri-
ſto patrisdñi
Eraſmi Ep̄i
Vlocentis







Biblioteka Jagiellońska



stdr0026970

Konserwacja i oprawa
- Oddział Konserwacji B7
styczeń 1986

